Орган Руського Народного Союза в Америці

СВОБОДА

В лучности сила!

SVOBODA

РІК XXI. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 20-го лютого 1913. Ч. 8. | VOL. XXI. Jersey City, N. J., Thursday, February 20, 1913. №. 8.

ПРОТОКОЛ

з XII. Головної Конвенції Руського Народного Союза в Америці, котра відбула ся на днях 9—14 вересня 1912 р. в Wilkes Barre, Pa.

(Дальше).

В. 106. Максим Музика, з його посмертного 100.00

В. 30. Іван Савка, з його посмертного 100.00

В. 153. Федор Лукачевич, з його посмертного 100.00

В. 47. Для місцевого уряду на судові видатки 50.00

В. 106. Йосиф Коцовський, з його посмертного 100.00

В. 85. Іван Гідо, з його посмертного 100 00

В. 205. Іван Семрикович, з його посмертного 100.00

В. 29. Андрій Адамчак з його посмертного 100 00

В. 70. Стефан Співак, з його посмертного 100.00

В. 87. Іван Максимик, з його посмертного 100.00

В. 53. Семен Кода, з його посмертного 100.00

В. 39. Василь Лях, з його посмертного 50.00

В. 191. Григорій Скіра, з його посмертного 100.00

В. 241. Текля Ткач, з її посмертного 200.00

В. 250. Василь Сушко, з його посмертного 100.00

В. 85. Гіляр Гопей, з його посмертного 100 00

В. 144. Броніслава Сосновська, з фонду бідних 50.00

В. 225. Семен Данилів, з його посмертного 100 00

В. 161. Павло Чермак з його посмертного 100.00

В. 125. Варвара Малець, з її посмертного 100.00

В. 222. Станислав Бразайтис, з його посмертного 100.00

В. 121. Стефан Горняк, з його посмертного 100.00

В. 91. Для місцевого уряду на судові видатки 100.00

В. 259. Теодор Пелех, з його посмертного 100 00

В. 110. Стефан Кріль, з його посмертного 100.00

Р. 245. Матвій Купецький, з фонду бідних 50.00

На просьбу д-ра В. Й. Сіменовича з Шікаґо, Ілл., поперту горячо о. В. Балогом, ухвалено на фонд ім. М. Січинського $500.00

На внесенє о. Даниловича ухвалено на заокругленє шкільного фонду ім. о. М. Стефановича $500.00

На внесенє о. Даниловича, поперте многими иншими делеґат., ухвалено на „Рідну Школу" в Старім Краю $2.500.00

На просьвітні цїли для Угорської Руси $500.00

Після того засїданє замкнено.

Пятий день засїданя, 13. вересня.

По звичайних формальностях приступлено до дискусії над реорґанізацією Руського Молодечого Союза. По довгих дебатах ухвалено, щоби до Р. М. Союза принимати дїтий, так як і доси, від одного до шіснайцять лїт житя, але посмертну запомогу по членах має ся виплачувати так: від 1—6 лїт житя $100.00, а від 6—16 лїт житя $300.00. Місячні вкладки пропоновано всїлякі але що ся справа вимагала докладного перестудіованя і порівнаня з иншими того рода орґанізаціями, то її припоручено Гол. Екзекутивному Комітетови до оконечного порішеня.

По залагодженю сеї справи роздавало ся членам Конвенції бальоти до ставленя кандидатів на головних урядників Р. Н. Союза. По зібраню виповнених бальотів о. Хомяк заприсягнув цїлу виборчу комісію на доказ, що вона чесно і совісно виповняти-ме свій обовязок.

Після того здавала свій звіт шконтруюча комісія, що шконтрувала маєток Р. Н. Союза і діловодство членів Екзекутивного Комітету. Предсїдатель сеї комісії о. Баранський заявив, що рахунки гол. предсїдателя, фінансового секретаря і касієра, як також весь маєток Р. Н. Союза, знаходять ся в як найлїпшім порядку, і що з того приводу належить ся тром згаданим урядникам повне признанє і подяка за совісне та щире виповнюванє їхнїх обовязків. Належить ся також подяка контрольній комісії за її точне урядованє. Конвенція приняла се справозданє до відома і ухвалила п. Капітулї, п. Ядловському, п. Шаршоньови та контрольній комісії повне і цїлковите довірє, а шконтруючій комісії подяку за її труди. На внесенє о. В. Балога ухвалено членам тої-ж комісії по $5.00 денно (окрім дієти) за їх працю над переведенєм шконтра, виконуваного вечерами і ночами поза обрадами конвенційними.

На припорученє о. Хомяка ухвалено, щоби шконтруючу комісію на будуче знести, бо вона має за богато роботи в так розмірно короткім часї і навіть не в силї переглянути докладно всїх позицій і рахунків за протяг двох а тепер трох лїт. На внесенє п. Миляновича ухвалено, що головну частину роботи дотеперішної шконтруючої комісії має від тепер виконувати контрольна комісія. Вона має найпізнїйше 30 днїв перед Конвенцією замкнути книги дотичних урядників Р. Н. Союза, Р. М. Союза і „Свободи", обрахувати стан каси згаданих інституцій і оголосити те все друком в орґанї Р. Н. Союза, щоби делеґати, а евентуально і всї члени орґанізації, мали доволї часу розглянути ся у всїх тих рахунках та виробити собі докладне понятє про всї трирічні приходи і розходи, про готівку в касї і про зріст союзового маєтку. Діловодство гол. урядників, а також фінансові справи Р. Н. Союза за час від послїдної контролї контрольної комісії аж до самої Конвенції переглядати-ме осібна контрольна комісія з трох членів, вибрана вже на Конвенції.

Після порішеня тих справ запала ухвала, щоби цїла Конвенція дала відфотоґрафувати ся руському фотоґрафови з Пітсбурґа, п. Ганякови, як рівнож ухвалено, що кождий член Конвенції має собі взяти на памятку одну фотоґрафію і заплатити за неї $1.00. Предсїдатель Конвенції відложив засїданє на 10-ту годину вечер, а після того всї делеґати і делеґатки удали ся на місце фотоґрафованя.

Вечірне засїданє.

По отвореню засїданя о год. 10-тій предсїдатель комісії просьб і скарг, п. В. Еськів поставив внесенє, щоби на будуче всї просьби і скарги полагоджувала контрольна комісія. Єсли би були які скарги на членів Екзекутивного Комтету, то такі скарги має полагоджувати річне засїданє головних урядників, а евентуально головна Конвенція. Се внесенє принято і ухвалено.

Наступила широка дискусія над школами і просьвітою Американської Руси. Довший реферат в тій справі виголосив п. Андрейко. Він домагав ся закладаня руських шкіл по наших громадах в Америці, вихованя молодого поколїня у національнім дусі, поширеня сьвітогляду молодіжи через заснованє невеличкої часописи для дїтий, через видаванє книжочок і т. п. Радив також закладати читальні для старших і сталі аматорські та сьпівацькі кружки. Усе те треба би зреалізувати хочби і з тої причини, що Р. М. Союз зістав зреорґанізований і можна надіяти ся, що богато руської дїтвори запише ся до сеї орґанізації. В тій справі забирали це голос: о. Баранський, о. Орун, п. Стеткевич і инші. По основнім обговореню сеї справи рішено вибрати постійну просьвітну комісію і названо її „Просьвітною Радою". До сеї „Просьвітної Ради" вибрано через акламацію отсих членів: Др. В. Й. Сіменович з Шікаґо, п-ні Е. Струтинська з Шікаґо, др. І. Коцїстянський з Шамокін, о. В. Балог з Вайтінґ, п. Д. Андрейко з Ню Бріґейн, п. А. Горбаль з Дерби і п. Ю. Пачак з Бруклина.

Після того засїданє замкнено.

(Конець буде).

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕНЄ

за покій душі бл. п. о. Антона Бончевського в Ансонїї, Конн.

Порядок Богослуженя:

Дня 23-го лютого т. є. в недїлю о год 4-тій по полудни відправить ся соборний парастас на могилї покійного, о годині 5-тій вечірня і наука, а по вечірни соборна панахида при співучасти місцевого хору.

На се Богослуженє запрашаю всїх вірних і сьвященників з околиці.

о. М. Данилович.

ДО ВІДОМА УСЇМ ВП. МІСЦЕВИМ УРЯДНИКАМ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляєсь в послїдне, що дотепер вислано ЛИШ КАЛЄНДАРІ РУСЬКІ усїм тим Відділам, котрі надіслали виповнені табельки і подали число калєндарів і свої адреси. Калєндарі словенські вже розсилає ся.

Позаяк ми розпочали друк руського калєндаря перед чотирома місяцями для такого числа членів, яке було тоді в Р. Н. Союзї, а від згаданого часу приступило значне число нових членів, длятого ті Відділи, котрі доси по калєндарі руські не зголосились, дістануть лиш калєндарі друковані латиньскими буквами.

Пригадуєсь пп. секретарям місц. відділів, щоби по вислані нами на їх адреси калєндарі зголосили ся на експресові офіси у своїх місцевостях.

ВАЖНЕ.

Отсею дорогою повідомляю всїх **опікунів „Руського Молодечого Союза"**, що на моней ордерах або чеках мають виписувати імя головного касієра **Alex. Sharshon, treas., Shamokin, Pa.**, а не імя фінансового секретаря. Друге, опікуни мають присилати гроші за місячні вкладки **осібно** від місячних розметів Р. Н. Союза. В тих випадках, коли опікуни присилають малі суми, можуть присилати їх в почтових двоцентових марках.

З поважанєм

С. Ядловський,
гол. фінанс. секретар.

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим повідомляє ся пп. місцевих урядників, що смертні листи для жінок членів або мужів членкинь суть готові і длятого, наколи вмре жена членови або муж членкинї, місцевий уряд має сейчас написати по такий смертний лист до виповненя до фінансового секретаря Р. Н. С., а не робити так, як практикувало ся до тепер. Притім заявляє ся, що як смертні листи членів так смертні листи жінок членів чи мужів членкинь, а також просьби о запомоги членів, мусять бути т о ч н о виповнювані, бо в противнім разї звертати ся їх буде до поправи і вони не будуть принимані до відома.

За Голов. Уряд Р. Н. Союза:

Д. Капітула, предс.
С. Ядловський, ф. секр.

С 41

ПОВІДОМЛЕНЄ. ДЛЯ МІСЦ. УРЯДНИКІВ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Згідно з статутами Р. Н. Союза § 147 (новий статут) отсим пригадує ся в послїдне пп. Урядникам місцевих відділів, що наколи котрий відділ не пришле розмету за кождий місяць найдальше до послїдного дня в місяци се є до 30-г[illegible] кім разї кождий такий відділ бу[illegible] спендований та утратить всї права[illegible] вілеї до Р. Н. Союза згідно з § 148 Р. Н. Союза (новий статут).

Головн. Уряд Р. Н. [illegible]

НАРОДНІ ЗБОРИ
в Дітройт, Міч.

Дня 25. січня с. р. відбуло ся у нас в Дітройт народне віче, на котре був запрошений делєґат галицьких товариств п. Семен Демидчук.

Шановний делєгат в своїй двогодинній красноріччивій промові розвинув широко прольоґ Франкового „Мойсея", розкрив перед народом наше політичне і економічне становище в Галичині і на закордонній Україні, як також тут в Спол. Державах і в Канаді.

Зі слів пов. делеґата віяло такою любовю до рідного краю, такою вірою в кращу будучність нашого поневоленого народу, що слухачі були зворушені до сліз, які в неодних очах заблестїли мов ті дорогоцінні перли. Коли пов. делеґат пояснив зібраним, яка є ціль „Рідної Школи" і яке її теперішне положенє, то нарід радо відкрив свої кишені і мимо дуже малого числа публики, зложено на сю ціль .96.40 долярів. По промові п. Демидчука вивязалась жива дискусія, що затяглась аж до півночи. З гроший зложених на вічу вислано до „Дністра" на вкл. кн. „Рідної Школи" $90.00 (450 кор.), а решта гроший зістала ся в руках на вічу вибраного комітету, а сей комітет має займатись дальшим збиранєм жертв на „Рідну Школу".

За комітет:

о. Евген Бартош, предс.,
Тимко Війтович, секр.

Файт і по файті.

Туй, туй минає рік, як читали ми в „Свободі" і „Народній Волї" поміж иншими дописями поданий нами зазив під заголовком „Файт на Рідну Школу" в формі системи трійок. Днесь знов приходить сей „файт" під розвагу, а се з тої причини, що він зістав відкинений, а властиво зіґнорований тими, від котрих ми в дійсности надіялись побіди, що зістанем побиті сильнійшими від нас Нюйорчанами і Скрентонцями, так що тії громади засиплять нас градом куль в формі долярів, бож се на користь Рідного Краю! Та не так стало ся, як ми собі сего бажали, і нині горстка Сиракюзких Українців, завзятих борців зорґанізованих в читальні „Просьвіта" і в Укр. Тов. „Січ" та других одиниць, прихильних відродженю нашого народа, файтуємо в друге сильно зорґанізовані та інтелеґентнійші а і патріотичнійші, русько-українські громади: Ню Йорк і Скрентон.

Не маємо на цїли завзивати більше Вп. Родимців з повисше наведених місцевостий до згаданого нами файту, бо як бачимо, шкода слів .. Ми лиш висказуємо свій жаль, що обі ті громади оказали ся так тверді і зіґнорували наш такої великої ваги поклик, не подавши навіть найменшої причини своєї мовчанки. Сказалибисьмо, що вони не зрозуміли нашої дописи, однак воно так не єсть, бо вони, так як і цілий наш загал, знають добре лихе положенє нашого народа, яке він переживає тими роками під зглядом політичним і економічним, коли то попри тяжкій борбі з ляцькими властями терпить наш нарід еще і голод від елементарних нещасть, як от слота, тучі, морози і т. и. А тут еще нависла над карком бідного народа остра шаблюка Москаля, який облизує собі пальці, дивлячись на наш кусник землї, та бісить ся, що наш нарід воскресає та забирається ся стати господарем на своїй власній землі, злитій кровю наших славних предків.

Дорогі Родимці! Ми файтуємо ся (боремо ся) із завізваними нами громадами в імя благородної ідеї і віримо, що вони на нас не погнїваютъ ся, але таки вислухають нашого голосу і зроблять свою повинність, памятаючи на те, що не словами а ділами встане Україна. Файтуймо ся, Братя і Сестри, бо з файту вийде користь нашому рідному народови! У тім благороднім файті переганяймо одні других в щедрости, складаючи обильні жертви самі і заохочуючи до сего других. Системи ж таки не покидаймо, бо тим способом пізнаємо моральну вартість всіх руських громад в Америці і приневолимо байдужних та неслухняних до народної карности.

Сиракюзкий Комітет збірки на „Рідну Школу":

Николай Крук, голова читальні „Просьвіта",
Пилип Парибус,
Іван Шеремета, скарбник.

Коротний перебіг звіту із віча в Yonkers, N. Y.

Як по всім усюдам днесь по Американській Руси-Україні несеть ся гомін про прибутє нашого достойного гостя в особі п. д-ра Демидчука, відпоручника всїх українсько-руських товариств з Галичини, котрий прибув навязати дружні відносини між Русинами проживаючими в Галичині а їх побратимами-заточенцями в Америці, так і йонкерська громада Русинів мала честь витати дорогого земляка дня 9-го лютого б. р. Вечер сей певно буде належав до найкрасших хвиль і споминів, які колинебудь могла переживати йонкерська громада.

Вже тиждень наперед вість о прибутю старо-краєвого делєгата наче листка рознеслась між йонкерською громадою. Кожда щиро-руська душа ожидала тої хвилї, коли буде могла побачити дорогого гостя, коли буде мати нагоду почути неодну цікаву вістку про житє наших побратимів, про їх змаганя і про ту тяжку визвольну боротьбу, яку доводить ся бідним Русинам з тяжкими перешкодами провадити з своїм ворогом.

І не завелась в своїх ожиданях русько-українська громада в Йонкерс. В неділю около 6-ої години вечером прибув наш дорогий гість в супроводі нашого сьвященика о. М. Лисяка до вповненої по береги галї. Очи всїх присутних звернулись на хвилю на явившого ся на галї гостя. По короткій хвилині піднеслась куртина і місцевий парох промовивши кілька горячих слів до зібраного народу і повитавши в його імени щиро-сердечно п. д-ра Демидчука яко представителя Галицької Руси, отворив віче покликуючи до президії п. А. Трембача і п. Пупчика. Предсідатель віча, покликавши двох секретарів: п. Палицю і п. Яцевича, попросив, щоби кождий присутний на вічу заховував ся спокійно, як се пристоїть людям, що живуть серед культурних народів, тим більше, що реферат п. Демидчука, тикаючий ся справ чисто русько-українських, повинен бути інтересний для всїх зібраних, удїлив голос п. Делєгатови.

Майже в півтретя годинній бесїді ясно як на долони змалював нам гість тую незавидну долю Русинів перебуваючих в Галичині, Буковині, Угорщині і Україні, не обминаючи в бавовну збитих сторін, які шарпають наче та чорна нитка Русинів заточенцїв. Перейшовши ті невідрадні хвилї, які приходилось і тепер доводить ся переживати розробленому народови по висше згаданих краях, згадавши за ті жертви, які нераз з утратою дорогого житя найкрасших синів України приходило ся класти нашому народови на жертвенник свободи і відродженя, як се дїлось в Галичині і на Україні, подавши можливі способи, яких повинні всї, що почувають ся бути щирими Українцями, уживати, щоби, утворивши одну сильну фалянґу, виступити проти ворога і стрясти зі карку ярмо рабства і неволї, — так заінтересував весь загал своєю красноречивою бесїдою, що за час майже трох годин всї зібрані почували ся неначе одна душа, одна семя.

По скінченім рефераті, на кінци котрого бесїдник загрів присутних до зложеня лепти на „Рідну Школу", в котрій лежить будучність всього руського народу, подякував предсідатель вічевий Гостеви за його труд і посьвяту, та зо всїх щирі слова правди, якими розбудив не одно приспане серце і сейчас приступлено до збірки жертв.

Хоть йонкерська громада Русинів не є так велика числом, а і дуже богато бракує їй до осьвідомленя всіх одиниць, з яких вона рекрутує ся, мимо сего показались щедрі жертви, котрі певно будуть оголошені в своїм часї в „Свободі", а загальна сума жертв доходить до ста долярів.

Коби так в кождій громаді щиро витали висше згаданого Гостя, котрий не для себе, а для загального добра Руси-України посьвятив свої труди, свій молодечий вік, своє становиско а навіть і родину, так певно, що користь моральна і матеріяльна для витиченої цїли булаби велика. Коли додам, що гість нам заледво на оди́н тиждень наперед завідомив нашу громаду, що має до нас загостити, а се дуже малий протяг часу, аби живу аґітацію о цїли його прибутя між народом розбудити, то справді кождий може осудити, що тут проживаючі Русини, по більшій части з околиць Сянока і Горлиць походячі, дуже добре зрозумівши цїль прибутя достойного Гостя, похвально із своєї задачі вивязались.

Се однак, так сказатиб, вступ до тої акції, яка має розпочатись не лише в Йонкерс, але і по всїх усюдах заморської країни заселеної Русинами, котра має старатись о вироблене лучшої будучности для Руси-України.

Вислїдом сего віча найголовнїйше се, що тут уконституував ся „Комітет Народний", в котрого склад входять передові люди тутешної громади, а їх дїланєм і задачею буде дальше провадити розпочату акцію в дусї піддвигненя національного і цїль тую підпирати.

Честь Вам братя, Русини йонкерські, котрі оказалисьте так красний примір любви і пожертвованя для всего того, що руське, що для нас є рідне і питоме; гадаю, що за Вашими слїдами підуть і другі громади нюйорського стейту і покажуть, що коли всї соединять ся в одну силу, в одно велике тїло-фалянґу, — так і Русь-Україна не вмре, не загине, але встане і воскресне слава України.

Вічевий гість.

ДОПИСИ.

З Providence, R. I.

Стейт Род Айленд (Rhode Island) положений на побережу Атлянтійського океану, тож клїмат тут здоровий і цїлком відповідний для народу европейського. Місто Провіденс є одно з найбільших в тім стейтї і має значне число Русинів-Українців. Хто тут з наших земляків перший приїхав і коли — сього я не знаю, але що тутешний відділ Р. Н. Союза має число 73 (а звісно, що наша орґанїзація числить тепер поверх 350 відділів), то з того можна вносити, що Русини мешкають тут що найменше кільканайцять літ.

Першим чоловіком, котрий орґанїзував наш відділ Р. Н. С., є д. М. Борис. Він вправдї походить з Угорщини, але громадянин з него дуже щирий і трудолюбивий, та ще й сьвідомий Українець, що між угорськими Русинами дуже рідко подибує ся. Побіч праці д. Бориса положили чимало труду на поли орґанїзаційнім д. Гр. Болюх і д. Ом. Рекрут. Зразу наше Товариство було одиноке на цїлий стейт, аж доперва з часом заснували ся Союзові відділи в Кромптон, Менвіл і Вунсокет. Хоч наше місцеве Товариство в тім стейтї найстарше і має вже свою славу, то все таки є ще богато Русинів, котрі до него не належуть. А чому? — спитаєте. Бо темні, бо не розуміють ваги орґанїзації. А з темним чоловіком яка рада, коли він і сонця божого не видить! Говори йому по сто разів на день про орґанїзацію, а він все своє: нехай буде, як бувало... На гульки, на піятику, на розпусту гроші все знайдуть ся, але на просьвіту, на осьвідомленє, на орґанїзацію — нема! Ой, бідні ті наші люди! Працюють як воли, гинуть як мухи, а слїду по собі не лишають нїякого, хиба осирочених родичів або бідну жінку та немічні дїти!

Не можу тут повздержати ся, щоб не сказати пару слів до кількох тутешних нїби старших панів. Братя! Поступайте з другими людьми, та ще до того з своїми товаришами, трошки культурнїйше!... Не відтручуйте їх від себе, бо вони може о цїле небо більше від вас заслужені. Чи гарно поступили ви собі з д. Ом. Рекрутом і чи гарно зробив п. А. Сидор, бувший предсїдатель, коли на мітінґу сказав виразно до членів: „Піднесіть всї руки в гору, щоб Ом. Рекрутови дати переступпий лист, най собі йде від нас!" Ви найлїпше знаєте, що п. Сидор зробив се з особистої причини, а ви над тим не подумали і скривдили невинного чоловіка. Таке можуть зробити десь на Сибірі або у яких дикунів, але не між людьми цивілизованими. Як ви так нагороджаєте заслужених для нашого Товариства людий, то хтож тоді схоче між вами трудити ся? Негарно, панове, дуже негарно!

Провіденський.

З Lorain, Ohio.

В ч. 52. „Свободи" появила ся допись з Лорейн, О., в котрій п. Петро Проць описав лорейнських Русинів, а именно членів з від. 286 Р. Н. С. в негідний, нечуваний спосіб. Отож ми члени 286 відділу протестуємо публично против сего пашквілю і просимо Редакцію „Свободи", яко члени Р. Н. С., помістити нашу відповідь.

Дня 1. грудня м. р. приїхало до нас з Клівленду кількох гайдамаків, щоби собі заложити відділ „Гайдамаків", або яке товариство. Нема в тім нїчого злого, бо пожаданим єсть, щоби всї Русини належали до товариств просьвітних і асекураційних, але тут біда, бо гайдамаки чіпають ся членів нашого Брацтва, як се видно з дописи, і чернять нас публично в огидний спосіб. Річ має ся так: Коли 1. грудня м. р. не удало ся гайдамакам нїчого зробити, то заповіли другий совіт на 8. грудня. Щоби придбати членів до своєї читальнї, вони ходили по хатах і аґітували.Пішов дехто і з наших членів на сей гайдамацький мітінґ. Та вони стали критикувати наш обряд, нашу віру, нашу церков, духовеньство і епископа. Тодї наші члени взялись до відходу, заявляючи, що такої просьвіти і читальнї вони не хотять і сказали, що ми маємо свою читальню „Просьвіти", заложену тому вже 4 роки. Нам постаратись би о свою школу, відтак о церков, а гайдамацької читальнї нам не треба! Нехай же тепер здоровомислячі люди осудять, по чиїм боцї правда: чи по нашій, чи по Проця... А п. Петро Проць знаний добре Екзекутивному Комітетови Р. Н. Союза, бо він в своїм часї „заслужив ся" для Союза так, що ми мусїли виключити його з нашого Брацтва і з Р. Н. Союза. Тогди він вступив до Общества, але і звідтам його викинули, тож він став орґанїзувати гайдамаків і рівночасно шкодити нашому Брацтву.

Оттак по правдї має ся річ з тою читальнею, котру закладав у нашій місцевости славний пан Проць враз з своїми товаришами-гайдамаками.

Тут кладемо свої підписи яко урядники Брацтва, а також підписи тих членів, котрі були на тих зборах і зістали невинно очернені.

Іван Салак, предс.,
Петро Решетар, секр.,
(Печать). **Григ. Коваль**, кас.
Онуфер Зазуля,
Василь Коздрунь,
Іван Салак.

Хлопам!

Дивлюсь на вас, на руки чорні
І сам дивую ся я вам:
Такі ви дужі, непоборні,
А міць та гине сям і там!
Таж ви кришити крицю годні,
Камінє терти, землю драть!
Невже не в силї ви з безодні
Своєї долї вратувать?
Невже ви Богом призначені
Пороти землю, зароблять,
Чужі, бездонні кишені
Своїм добром лиш насипать?
Невже для вас окреме право
Сама природа віднайшла,
Щоб ваша доля так куляво
На віки вічні тернєм йшла?
Невже судьба вас призначила
На нужду, рабство і на сьміх
І сьвітло правди вам закрила
Та поневолила вас всіх?!
О, ні, я вірю: прийде хвиля,
І спаде полуда з очий,
Серпан темноти й безсиля!
Ви прозрите, пізнавши, чий
Ви хрест носили з поконвіка.
Стрясесь з обиди в вас чуже!
Приймете гідність чоловіка
Тай инше розпічнесь житє.

М. Приймак.

тепре товариство, а провідник, званий „Равфболд", відказав:

— Тепер нас двадцять пятьох сильних злодіїв, жебраків і волоцюг, крім жінок і дівчат. Більша часть є тут, прочі помандрували на полуднє, бо зима. Завтра йдемо за ними.

— А де Кронф? Не бачу його між нашими добрими людьми?

— Бідний хлопчина, безталанний! Він певно тепер вздає сірку в поплаві смолою, йому більше горячо, як він собі желав би. Недавно в якійсь бійці його убили.

— О, шкода велика! Се був хоробрий та й хитрий чоловік.

— Так, се правда! Його товаришка, чорна Бес є ще між нами; се дуже прилична людина та й уміє по людськи заховувати ся. Більше як чотири рази на тиждень не упиває ся.

— Так, так, се пригадую собі; вона мала все сталі погляди і заслугувала на похвалу. А мати її, стара чарівниця, була гірша і з нею трудно було дійти до кінця. Та за се була мудріша від многих людий.

— І се як-раз забило її. Вона уміла так хорошо ворожити з руки, що всі мали її за чарів-

варищі! Я і моя жінка жебрали від хати до хати, бо ми мали з собою голодні діти. Але бути голодним — то в Англії звесть ся злочином! Гнали нас батогами через три міста! Знов „многая" тим заславим законам Англії! Батоги пили кров з серця моєї Марії, тож скоро була вона свобідна. Вже не могло їй нічого злого стати ся. А наші діти! погинули з голоду, а мене гнали з міста до міста, бо так наказує закон. Пийте, товариші, хоч капельку за память бідних немовлят, що нікому ніколи нічого злого не зробили. А я знов жебрав кавалка хліба, тай за те утяли мені одно ухо, а коли я знов попав ся з голоду жебрати, тоді друге ухо пішло за першим. Але я таки знов завинив, тож продали мене, яко невільника... отсей темний пластер на моїм лици закриває випалене пятно мого сорому. Бути рабом!... Чи знаєте, що се є? Англійський раб стоїть перед вами! Най будуть прокляті закони сеї країни... я утік від мого пана; як зловлять мене, то витягнуть на шибеницю.

Чистий голос закликав недалеко:

— Не повісять тебе... такий закон устає з нинішним днем.

Всі звернули ся в ту сторону, відки почули ся ті слова та й запримітили при дрожачім світлі

огня фантастичну стать молодого князя, що швидко приступив до них.

— Що він хоче? Відки приходить? Хто ти, хлопчино? — кликали з всіх сторін.

Хлопчина стояв спокійно серед товпи. Всі очи були на него звернені. З княжою гідностю відповів:

— Я король Англії, Едвард.

Слухачі вибухнули простим, шаленим реготом. Се видало ся для них неоціненим жартом. Але се прогнівало короля.

— Ви, нужденні волоцюги, так дякуєте мені за мою королівську ласку?

Що далі говорив — не було чути, бо дуже великий повстав крик. Надармо старав ся Джан Габс вияснити цілу справу, довго се не удавало ся. Вкінци закликав голосно:

— Товариші, се мій син, та біда в тім, що він божевільний... не зважайте на него. Він собі уроїв, що є королем.

— Я король — упевняв Едвард, звертаючи ся до него, — пересьвідчиш ся ще о тім на свій сором. Ти признав ся до убійства, тож за се повісять тебе.

— То ти хочеш мене зрадити? Чекай, най лиш зловлю тебе за ковнір...

А всїх перевисшив дотепний кітляр забавним помислом: Зігнув коліно перед королем, удаючи, що хоче його поцілувати в ногу. Подражнений хлопчина, нерадий, потрутив його, а він звернув ся до окружаючих і просив кусник шматки, щоб нею закрити місце, котрого діткнула королівська рука і він хоче се місце від тепер показувати за гроші і тим способом прийти до майна. Виповів се в так сьмішний спосіб, що ціла товпа аж зареготала ся.

Очи молодого короля наповнили ся слезами гніву і болю; подумав в души:

— Коли-б я їх був навіть не знати як образив, то вже більше безсердечними не могли-б бути для мене. Я бажав їм зробити добродійство, а вони так відплатили ся.

XVIII.

Принц серед волоцюгів.

Як лиш розвиднїло ся, вибрала ся товпа волоцюг в дальшу дорогу. Небо захмарене, воздух вохкий, на дорозї болото. Серед понурої мовчанки йшли далї, нїчна веселість зникла цїлковито. Кождий з них був нахмарений, лихий, всї відчували свою нужду.

Равфболд поручив Яцка опіцї Гуґона. Наказав Джанови, щоб хлопця лишив в спокою, а Гуґонови пригадав, щоб зле з ним не обходив ся.

Чим більше робив ся день, тим більше никнули хмари, а мандрівники вертали назад до свого веселого успосібленя. То дрочили ся один з другим, то сьпівали, то висьмівали людий, що їх стрічали на дорозї. Показували, що уміють цїнити і його приятности. Найбільшою для них розривкою було се, що будили у всїх переляк і що кождий вступав їм з дороги, не одвічаючи на зачіпки і зневаги. Переходячи мимо мешкань, стягали біле, розвішене на плотах і парканах в очах властителїв і вони мовчки дивили ся, бо раді були, що голота лишила паркани і не забирала з собою.

В дальшім походї напали на малий фільварок і власититель перелякав ся і видав всьо з комори на почастунок. Напасники заховували ся неприлично супроти властителя і його доньок, що приносили їм їсти, а за се одержували зневаги, лайки і насьмішки. Обгризеними кістьми тай иншими відпадками їди кидали голодранції на власитителя фільварку і його синів і верещали з радости, коли удало ся їм котрого поцїлити. Остании масла вимастили на волосє одної доньки, що не допускала до безстидних жартів. Вкінци на-

жу тобі щось такого, що мусиш конче зробити: Я буду жебрати, а ти будеш приманювати публику. Як ще й тепер спротивиш ся, то відпокутуєш.

Вже хотїв король відказати йому з погордою, коли Гуґо перервав:

— Тихо, там іде якийсь чоловік, що виглядає на добрягу. Я упаду на землю і дістану наче корчів і конвульсій. Як він прийде сюди, то ти зачни кричати і плакати і упадеш на колїна і плач з таким болем, немов би на тебе напосїли ся злі духи. Кричи: „Ласкавий пане, то мій нещасливий, тяжко хорий брат, а оба ми сироти! На милосердє Боже, зверни милосерне око на нужденного, опущеного хорого і дай злишний гріш голодному, що його так тяжко Господь покарав". Коли-б ти перестав кричати і заводити ще передтим, нїм він дасть милостиню, то за се відпокутуєш. Памятай!

І тепер Гуґо з криком і зойком завернув очима, захитав ся і коли добряга був біля него, упав на землю, корчив ся, кидав, і вив в поросї. Здавало ся, що умирає.

— Добрий Боже! — закликав з чувством милосердя чоловік. — Бідний, нещасливий хлопець! Він так терпить страшно. Ходи, бідняго, я тебе підведу.

— Ні, благородний добродію, най тебе Господь благословить! При таких нападах мої терпіння стають невимовно прикрі. Оттой мій брат скаже вам, що то за роспука тоді, коли нападуть мене корчі. Подаруйте, пане, один гріш на кусень хліба, а опісля лишіть мене в моїй недолі.

— Просиш крейцара, бідне єство? Зараз дам тобі і три.

Швидко сягнув незнакомий до кармана і добув гроші.

— Возьми, бідняго, даю тобі радо. А ти, хлопче, ходи і поможи мені підвести твого брата і занести до хати, де...

— Се не є мій брат! — перервав король.

— Так, то він не є твоїм братом?

— Чи чуєте, добродію? — зойкнув Гуго і заскреготав зубами. — Він виріккає ся свого брата, що вже одною ногою є в гробі.

— Хлопче, як се є в самій річи твій брат, то твоє серце дуже тверде. Стидай ся; він ледви живе. А як він не є твоїм братом, то хтож він є?

— Се жебрак і злодій, що не лиш вимагнив від вас милостиню, але вже й з вашої кишені украв все, що було. Як хочете його чудесно уздо- [illegible]

шопи. Бідний король задержав ся довшу хвилю, надслухував, але ніхто не надходив і жаден голос не відзивав ся. Студінь була невиносима, а отворена шопа, здавало ся запрошує його до себе, отже-ж відважив ся увійти до середини. Коли обережно і тихо переступав поріг, почув за собою якісь голоси. Чим мерщій скочив за бочку і там укрив ся. Увійшло двох робітників, внесли вони ліхтарню і зачали щось робити, серед роботи говорили.

Позаяк прийшли з сьвітлом, тож король розглядав ся цікаво довкруги і запримітив, що на супротилежнім кінци шопи є досить велика стайня. Там певно тепліще! — подумав, і рішив там пересунути ся на помацки, як лиш підуть робітники. Недалеко него лежали коцики для коний, тож постановив їх вихіснувати і взяти їх на одну ніч „на річ корони".

Робітники скінчили свою працю і відійшли, замикаючи за собою браму і взяли рівнож ліхтарню. Хлопчина, дрожачий від студени, зачав шукати коців, а коли найшов, звинув і пішов з ними до стайні. Там постелив собі два а прочими накрив ся. Почув ся тепер майже щасливим, хоч коци були старі, витерті, тай чути їх було [illegible]

ся права: на повільне спалене. Мене вельми се зворушило, коли бачив, як вона спокійно перенесла свою судьбу! Безнастанно проклинала й прозивала довкруги стоячих видців, навіть тоді, коли полумінь лизала її тіло і запалила волосє! Ах, що за хороші були її проклони! Хоч би ти жив сто літ, то таких не почуєш. Бо ніхто вже не уміє сего, що вона. Хоч бажають люди її наслідувати, то таки ніколи не дорівнають її силі й розумови.

Равфболд зітхнув глубоко, а слухач співчував йому. Всї присутні замовкли, так вразило їх се оповідане. Навіть виродки людства, зїпсовані і негідні, не є так тверді, щоб не пожалували хоч мимохіть страчених товаришів, а ще таких, що відзначали ся спосібностями. Равфболд пустив знов збанок наоколо, а хоч ликнув собі, то сейчас розвеселив ся.

— Чи се хто з наших товаришів вліз в яке нещастє?

— Кількох пішло на загибель. Особливо нові, що з голоду мусїли йти в сьвіт, бо їм повідбирали пасовиска для овець. Бідняги жебрали, бо не мали з чого жити. Коли перший раз їх зловили, то били до крови; за другим разом крім бійки відтинали їм одно ухо, а за третим разом випалювали їм на

як лиш сїдав, то студінь переймала його до костий. Серед чимраз більшої темноти, опущеня й тишини ступав він і перший раз відчував в собі чувства умученя і ляку. Деколи чув немов близькі кроки й голоси, що минали його і гинули в віддаленю. Серед темряви не міг розріжнити осіб: пересували ся вони, мов чорні, безобразні предмети, мов марева й страхи; чимраз було йому страшнійше, самітнійше серед умученя і болю як в души, так і в тїлї. Часом бачив з далека сьвітло, часом вітер нічний приносив до його уший відгомін блеяня овець і дзвінків на їх шиях. Частійше чув брехіт собак, але не бачив їх, не розріжняв, відки походить голос — всї голоси були невиразні, непевні. Здавало ся, що доходять вони з далека, мов з иншого сьвіта, а страшна самота і недоля щораз сильнійше роздирала і кровавила серце молодого, бідного короля, самого серед тої пустинї, що на ню судьба його увела.

Спотикаючи ся, затримуючи ся, вичерпаний з сил, плентав ся далї. Серед темряви не бачив нічого, дрожав за кождим шелестом і шелест спадаючого листя, гиляк, порушуваних вітром лякали його, мов якісь шепти злих людий. Нараз побачив недалеко слабе, червонаве сьвітло; то го-

по плечах. А наслїдки спокійно лишіть Всемогучости...

Гуґо не хотів чекати на чудо і пірвав ся з землї і скочив швидко в бік. За ним біг з криком чужинець. Король відітхнув глубоко, подякував Богу за своє визволенє і утік скоро в противнім напрямі. Доперва далеко за селом, думаючи, що утік перед погонею, почав іти поволійше. Кілька годин однак оглядав ся з ляком невпинно, а коли не побачив нікого з своїх „товаришів", то цїлком успокоїв ся.

Тепер доперва почув, як є змучений і голодний. Увійшов до селянської хати, але ще слова не промовив, а вже вигнали його відси. Причиною того була його пошарпана одіж.

Гнївний і смутний пішов далї і вже не хотів наражати ся на такі зневаги. Але голод є сильнїйший від гордости і побіджає її; над вечером пробував хлопчина шукати ратунку в нишій селянській хатї, але тут обійшли ся з ним ще гірше, як за першим разом. Згірдливо налаяли й погрозили, що як сейчас не забере ся, то задержать його, яко волоцюгу.

Зближав ся вечір зимний і непривітний і королївський син в розпуці плентав ся поволи, бо мав вже ноги покалїчені. Мусїв однак йти, бо

рабів. А як раб утїче від пана, то, коли зловлять, сейчас вішають. Се оповідаєть ся швидко, але се страшне. Кількох з наших утїкло, хоч з тяжкими пятнами. Ходи, Йокле, Борнсе і Гіді, сюди, покажіть всїм вашу вроду.

Виступили названі, відхилили часть своїх лахів; на плечах мали вони на палець грубі паси, набренїлі від буків. Один закинув волосє і показав, що у нього лївого уха біг-ма, другий мав крім того випалену на плечах букву *B* (волоцюга), третий сказав:

— Я називаю ся Йокл; мав я жінку і дїти, ще й свою землю і вело ся менї несогірше, а тепер дуже змінило ся. Де моя рідня, не знаю, може в небі, а може в якім иншім місци, але се певно, що не в Анґлії. Дякувати Богу! Моя добра мати, що її ніхто не міг нічого закинути, удержувала ся з того, що доглядала хорих. Одна дитина, що її мати доглядала, умерла і лікарі не знали на яку хоробу, тому мою матір спалили, як чарівницю. Мої дїти плакали, а їх змусили, щоб на се дивили ся, а опісля вигнали нас з родинної околиці. Такий анґлійський закон. Піднесіть ваші чарки і кричіть „многая" тому ласкавому законови, на основі котрого моя мати відразу освободила ся з пекла, званого Анґлією! Дякую вам, мої то-

КАЛЕНДАР.

ЛЮТИЙ.

н.ст.	Дні	Руські сьвята
20	Четвер	Парґенія
21	Пятн.	Теодора, Акс.
22	Субота	Никифора
23	Неділя	О бл. синї. Хар
24	Понед.	Власія
25	Вівтор.	Мелетія
26	Середа	Мартиніяна

НОВИНКИ.

Княжий дар на „Рідну Школу". Нюарський гр.-кат. парох, Всч. о. Петро Понятишин жертвував сими днями на „Рідну Школу" в Галичині округлу суму тисяч (1000) корон! Хоч може Вп. Жертводавець не буде нам вдячний за отсю новинку (бо він не любить ніяких славословій), та дарма... Ми мусимо зробити свою повинність і похвалити те, що на похвалу заслугує. Ситуація на Галицькій Руси є тепер того рода, що кожда, хоч би найменша жертва, уділена на наші приватні школи, цінить ся дуже високо! Два рази дає, хто скоро дає, але десять, двайцять разів дає той, хто жертвує на пекучі народні потреби все, що має! Ми певні, що Вп. о. Понятишин зложив на жертвенник народний усі свої центи, заощаджені тяжким трудом за послідних кілька літ, і в тім власне лежить його величезна заслуга! Не треба забувати що сю княжу жертву зложив один з тих „попів", котрі після розумованя деяких наших „патріотів" не роблять нічого для свого рідного народа і не мають навіть права забирати голосу в справах народних... Треба також тямити і те, що сей „піп" не пхаєть ся ніколи на „чоло", не має претенсії до якогось „лідерства", але жиє собі скромненько у своїй невеличкій парохії і сповняє гідно високий той стан, який вложила на него його доля. Се тип щирого сьвященика-патріота, котрий уміє служити вірно і своїй церкві і свому народови. Він належить до тих вибраних людий, котрих заслуги оціняєть ся звичайно по їхній смерти...

Не нам дякувати великому добродієви за його щедрий дар на потреби рідної школи! Се певно зроблять ті руські діточки галицьких селян та міщан, які будуть користувати ся жертвою сего рідкого добродія. Подяка „із уст младенец" буде йому милійша від нашого „кадила", яке иноді подиктоване простим хлополанством або й низькою злобою... Нам би тільки побажати, щоб такі „попи" як Всч. о. Понятишин на камени родились... Коли ми підносимо прилюдно жертвенність о. Понятишина, то се робимо з обовязку журналістичного, щоби колись, аж по наших вже кістках, якийсь будучий історик Американської Руси мав нагоду пізнати **і підчеркнути**, що поміж юрбою крикливих демаґоґів на землі Вашінґтона жили такого то а такого року божого правдиві руські патріоти, котрі свою любов до рідного, поневоленого народа засьвідчували не шумним криком і пустомельством, але реальною роботою, **своїми тяжко запрацьованими центами!** Віра без діл мертва єсть, а хто вірує у відроджене своєї вітчини, сей мусить ту віру засьвідчити ділами!

До нашої американської суспільности одно скромненьке питанє: На чию адресу будемо ми могли виписати подібну новинку у слідуючім числі „Свободи"?... А таких новинок здалоби ся від теперішну пору хоч кільканайцять!...

Український Інформаційний Комітет у Львові. Місяць тому засновано у Львові Український Інформаційний Комітет, котрий між иншим має сповняти дуже важну задачу інформованя заграниці про наші національні справи, а для того має стати осередком всіх важнійших фактів і проявів суспільного житя на цілому просторі розселеня українського народу. Інформаційний Комітет є орґанізацією безпартійною. Для виконаня поставленої собі задачі Інформаційний Комітет працює тепер над зорґанізованєм архіва і бібліотеки з ґазетних вирізок всяких видавництв і друків, що представляють вартість в інформаційній роботі; заводить власних кореспондентів по всіх місцевостях в Австро-Угорщині, Росії та Америці; робить заходи зорґанізувати кореспондентів по важнійших центрах Европи та приготовляє до друку кілька публікацій, призначених для заграниці і для поширеня серед власної суспільности. Подаючи відомости про се до загальної відомости, Український Інформаційний Комітет звернув ся до суспільности і національних товариств та інституцій з прошенєм дати йому матеріяльну поміч і в загалі допомогти у виконуваню ним поставлених собі задач. Комітет особливо просить всї редакції часописий присилати для нього свої виданя в двох примірниках, а всї товариства, орґанізації і інституції просить присилати звіти з своєї діяльности. Всякі посилки адресувати так: Український Інформаційний Комітет у Львові, Ринок 10. Д-ру В. Бачинському. Гроші адресувати: Краєвому Союзови Кредитовому у Львові, Ринок 10, на книжочку вкладкову ч. 3772, для „Інформаційного Комітету".

Переговори про основанє українського університету зірвані. Се найновійша стадія, у яку війшла тота важна для нас справа останними днями. Під напором вшехполяків рішило польське Коло на засіданю з 19. м. м. домагати ся, щоби в цісарськім письмі, яке має Українцям обіцяти основанє українського університету, було виразно зазначено, що теперішний львівський університет не є польсько-український, але чисто польський. Розуміє ся, що Українці за грушки на вербі не можуть і не сьміють зрікати ся тих прав, які досі мають на львівськім університеті. Тому на нараді президії українського Союза парлям. послів і польського Кола у міністра Гусарека 20-го м. м. поспитав голова Союза др. К. Левицький міністра, чи правительство годить ся на отсе домаганє польського Кола. Отримавши **потакуючу відповідь**, зложив заяву, що таким чином правительство відступає від основ, на яких досі стояло, і тому Союз укр. послів вважає веденє дальших переговорів за річ неможливу. Вивязала ся ще коротка дебата, та голова Союза енерґічно обстав при своїй заяві, почім укр. посли опустили кімнату нарад.

Плекаймо рідну мову. В нюйорській часописи „Ню Йорк Джорнал" читаємо: „Родичі походженя не-американського повинні учити свої діти їхньої матерньої мови. Горожани сего краю, не роджені в Америці, не повинні змінювати своїх назв на американські, по перше длятого, що се їм не принесе найменшої користи, по друге, що воно навіть не дуже то чесно. Єсли володієш яким заграничним язиком, обовязком твоїм єсть научити діти твої сего язика. Школа научить дітий твоїх по анґлійськи, ти научи їх знова своєї матерньої мови. А щож роблять Русини або Поляки американські під тим зглядом? Вони не дбають за свою мову, стидають ся її, не зважають на се, коли діти дома говорять тільки по анґлійськи, а дуже часто родичі самі в розмові з дітьми послугують ся анґлійською мовою". Анґлійська часопись мусить витикати нам наші блуди. Чи то не стид? А з другої сторони, чи Американці не мають рації, коли нами погорджують? Пошануй себе сам, то й другі тебе пошанують.

Іміґрація до Канади. В протягу девяти місяців, т. є від 1. цьвітня до послідного грудня м. р. прибуло до Канади 334.083 іміґрантів. З того числа 229.285 прибуло зза моря а 113.798 зі Злучених Держав. Знова за цілий минувший рік прибуло до Канади 395.804 іміґрантів, іменно: з Анґлії 145.859, з Злучених Держав 140.143, з инших країв 109.802

Париські сензації про пляни австрійського престолонаслідника. Париський „Le Journal" помістив отсю сензаційну допись свого віденського кореспондента про австрійського престолонаслідника Фр. Фердинанда: „Франц Фердинанд переконаний, що для його держави настав рішаючий момент, в якім ходить о смерть або житє. Він зачеркнув собі величезний плян, після якого хоче освободити всі народи, які входять в склад монархії, а які тепер невдоволені і взаїмно до себе ворожо відносять ся. Хоче він відновити давні історичні королївства, установити нові князївства і сотворити конфедерацію держав, яка обіймала би королївства: угорське, чеське і польське, кожде з окремим пануючим і власною автономією. Потім Сербію в границях, які собі здобула; крім того до неї долучено би Сяавонію та Чорногору разом з частию Дальматії і Герцеґовини. Всї ті й инші ще провінції зорґанізуєть ся яко князївства і получить ся в одно свобідне велике цьвітуче цісарство під короною Габсбурґів. Було би се наче відновленє римсько-німецької держави, але славянської, еманципованої від Берліна і Петербурга". Дальше пише сей кореспондент, що ведуть ся переговори між австрійським престолонаслідником і болгарським царем Фердинандом також в справі злуки Болгарії з новим славянським цісарством Габсбурґів. Та нова держава — кінчить кореспондент — викликала би переворот в цілій Европі.

Еміґрація до Америки. Генеральний еміґраційний комісар в своїм рапорті на підставі справоздань усіх іміґраційних стацій подає, що приплив поселенців в минувшім році був найбільший, який коли істнував в минувших кільканайцяти літах. Підчас перших чотирох місяців минувшого року почавши від 1-го липня, загальне число поселенців виносило 374.389 душ. Ся цифра становить 60 процент більше в порівнаню з тим самим протягом часу в 1911 р. Єсли так дальше піде, то число еміґрантів дійде до 1.500.000. До тепер не було еще в історії краю так великого напливу. Після народностий одна пята часть поселенців (76.633) були Італійці, 30.500 Поляків, 25.000 Русинів, 34.526 Жидів. В липни, серпни і вересни сильно іміґрували народи балканські. В тім часї причалило до берегів Америки 4.812 Болгар і Чорногорців, 28.000 Греків і 1000 Турків. Навідворот в тім самім часї вернуло ся до вітчини 2.771 Сербів та Болгар, 9.600 Греків і 850 Турків.

Ящірка в горлї чоловіка. Еван Женс Ляфаст мав через два літа тяжкий кашель. Удавав ся до лїкарів, але нїчо не помагало. Деколи діставав сильні напади кашлю так, що формально дусив ся. Онодї при такім нападї кашлю почув, що щось його дусить в горлї. Коли вложив до ротаприряд, витягнув звідтам ящірку на три цалї довгу. Лїкар твердив, що він випив з водою яєчко ящірки, з котрого в жолудку розвила ся ящірка.

Добре діло. Син звісного американського міліярдера, Рокфелєр молодший жертвував 50 міліонів франків на отворенє двайцяти пяти приютів по містах Сполучених Держав, для дівчат, які провадять неморальне житє. До сих приютів будуть принимати кожду таку дівчину, будуть давати їй харч, мешканє, опал, сьвітло і всякі річи потрібні до житя, а також працю до сего часу, доки єхоче в тім приюті мешкати щоб покинути соромний спосіб житя.

15 робітників стратило житє в наслідок експльозії. З Ню Бей, Онт., доносять, що в наслідок передвчасного вибуху динаміту стратило житє 14 робітників, занятих при будові желїзниці. Стало ся се на лїнії сіпіярській, 85 миль від міста Судбуррі. 4 з убитих розірвало на кусники, а богато зістало тяжко покалїчених. Усї убиті і покалїчені походили з Австро-Угорщини, однак анґлійські часописи не подають докладно їх народности.

Чума в Росії. У вересни 1912. року стверджено на полудни в Росії випадки занедужаня на чуму і мимо сего, що примінювано „дуже острі зарядженя", пошесть ширить ся, займаючи хоча звільна, що раз більший простір землї донських козаків. На борбу з пошестию призначило правительство много гроший, а також вислало відповідне число лїкарів; кілька лїкарів і осіб з помічників згинуло в борбі з пошестию, але задержати її в шириню не було змоги. Стверджено лише, що недугу приносять в тих степових краях суслі, яким виповіджено також безоглядну війну, примінюючи відповідно до условин: або затопленє нор, або також видушенє укритих в норах сурлів при помочи сїрки. Тому, що за нищенє сурлів визначено нагороди, мешканці ловлять також зьвірята в сїти обтинають їм лапки і зносять їх до урядів як докази. Тепер заборонено се робити, тому, що се також може стати ся причиною зараженя. Будь що будь чума, яка доси була лише в Азії, переступила вже Ураль. Через місцевости навішені сею пошестию переходить зелїзниця (Царицинське), що саме збільшає можливість розширеня пошести.

Російські салдати в обороні злодіїв. В ночи з дня 16. на 17. м. м. украли два злодії селянинови Софронови Гуцайлюкови з Добринівців (Буковина) коні і почали утікати в сторону Росії. Стоячі на границї російські жовнїри злочинців без задержаня перепустили, а коли Гуцайлюк з криком „тримайте злодія!" хотів переступити границю і просив, щоби йому позволили перейти на російський бік, жовнїри без попередного завізваня стрілили до него. Одна з куль влучила Гуцайлюка в правий бік, від чого він впав без сьвідомости на землю. Російські жовнїри були очевидно в змові зі злодіями і тому не хотїли пустити Гуцайлюка, аби він переслїдував їх і ранили його в хвилї, коли був ще по австрійськім боці. Се отверджують слїди на снїгу.

Русин бандитом і злодієм. Іван Романюк, мабуть Русин, якого держано у арешті в Русел, Ман., по причині поповненя крадежи, успів з відтам утечи. Один фармер, що мешкає 5 миль від Русел, прийшов слїдуючого дня до полїційного уряду у Вінніпеґу з жалобою, що його напав якийсь Русин і примусив до видачі готівки, яку мав дома, а яка виносила 65 долярів. Після опису сего фармера, бандит, який його обрабував, був цїлком похожий на арештованого в Русел Романюка. Обрабувавши фармера, удав ся він в напрямі до Вінніпеґу.

Винахід нового сьвітла. Французький вчений Дусанд винайшов сьвітло, котре не дає тепла. Коли винахід той буде примінений в житю, цїна осьвітленя стане дешева; найважнійшою річию є те, що до витвореня такого сьвітла потреба далеко меншої струї електрики, чим нинї.

„SVOBODA“ (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„С В О Б О Д А“
часопись для руського народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців $2.00
до старого краю на 12 місяців $2.50
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Адреса:
„SVOBODA“
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтара або аґента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

Переломова хвиля.

Минулої неділї відбули ся в Ню Йорку всенародні збори, на котрих був присутний наш дорогий Гість із старого краю, Вп. С. Демидчук, делеґат українських товариств в Галичині. Се були збори того рода, що про них мусимо поговорити в осібній статї, бо по правді сказавши, такого віча не було ще в Ню Йорку ніколи.

Величезна саля виповнена по береги, та не в тім річ, що народу була сила, але в тім, який се був народ і як він заховував ся. Звісно, що Ню Йорк се американський Вавилон, а те саме порівнане можна би прикласти сьміло і до нюйорської русько-української громади. Нюйорські Українці говорять вправді однаковим язиком, але за те не було там ще такого случаю, щоби вони порозуміли ся коли між собою в основних квестіях народних, і через те Нюйорчани придбали собі славу незгідливих і непомирених. Були тут нераз люди, котрі намагали ся щиро згуртувати всїх Українцїв в одну сьвідому і карну громаду, але доси се не вдавало ся нікому і Нюйорчани жили собі дальше своїм вузкопартійним житєм.

Чого до тепер не зробив ніякий Русин американський, се мабуть вдало ся аж Русинови галицькому в особі п. С. Демидчука. Своєю палкою і глубоко обдуманою промовою доказав шан. Делеґат прямо чуда, бо цілу свою авдиторію приневолив до одної спільної думки, до одного спільного бажаня: *визволеня своєї дорогої вітчини за всяку ціну!*

Не можна сказати, щоб нюйорські Українцї не плекали у своїй души ніяких народних ідеалів; вони робили народню роботу, може навіть більшу ніж наші земляки по инших громадах в Америці, але тая робота була, можна сказати, без ніякого ширшого плину, та ще й підтинана в самім коріни всїлякими партійними незгодами, а через те ся, иноді навіть доволї тяжка праця, пропадала марно, заснїчувала ся і не приносила нікому ніякої трівкої користи. Отся хоробличва партійність була доси найбільшою перепоною у громадянській діяльности нюйорських Українців.

І як ота вся наша „національна хороба“ змінила ся протягом кількох годин! На салї численна публика, складаюча ся з найріжнороднїйших партій і кляс: є клерикали, радикали, народовці, гайдамаки; є „тверді“ і „мягкі“ і ще „мякші“... І дай же собі тут раду з такою публикою!

Аж тут являєть ся на сценї висланник галицької України. Частина присутних витає дорогого Гостя оплесками, але якось не дуже сьміло, мовляв: „Пождіть товариші, нехай-но ми перше послухаємо, з чим і за чим приїхав до нас сей гість“... А той наш справді дорогий Гість починає свою горячу промову... Слухаєш тої промови з запертим духом і дивуєш ся. Якже то гарно, з якою силою говорить бесїдник до своїх слухачів. Так не говорять ніколи „пани“; так говорити зуміє лише той, що вийшов з під простої хлопської стріхи, що всї народні болї та страдання перейшов сам на собі і переболів їх своєю власною душею! Глядиш крадькома на сидячого побіч себе сусїда і вичитуєш йому з очий, що у його нутрі щось наче варить ся, щось незвичайного дієть ся у його души, якась важна переміна: він відроджуєть ся!

А золотоустий бесїдник говорить дальше про хлопські муки і болї...

Нарід починає дрожати. Деякі втирають очи. Женщини плачуть.

„Ми мусимо здобути для своєї вітчини волю! Як не можна буде правом, то безправством! — гремлять слова бесїдника.

На салї шум і вершок патріотичного одушевленя. Оплески не втихають. Народ стискає свої спрацьовані кулаки.

Промову п. Демидчука переривають з часта френетичні оплески. Нарешті бесїдник скінчив, а народ дякує йому щирими оплесками і горячими та одушевляючими окликами. Видко, що шан. Промовець дібрав ся до живої души народа!...

Починають збирати жертви. Ніхто не втікає з салї... всї дають, що можуть. Вже й жертви зібрали, вже й порахували, а народ не хоче розходити ся, ще чогось жде... „Нюйорський Хор“ сьпіває многолїтствіє дорогому Гостеви, Гість дякує і реванжуєть ся: вносить многолїтствіє усім нюйорським Українцям, з'єдиненим одною спільною гадкою, послужити цїлим серцем своїй безталанній вітчині. На салї гудить і клекоче. Вже нема партій! З усїх грудий вириваєть ся один могучий оклик: *Душу свою положимо для рідного народа!*

І збратали ся непоєднані доси Нюйорчани! Злучила їх сила любови до свого рідного, поневоленого народа! Нюйорські гайдамаки заховали ся на сїм вічу так гарно, що й висказати годї! Редактор „Гайдамаків“, д. М. Хандога сказав коротку, але гарну й пориваючу промову. У тій промові бренїла не інтернаціональна, але *своя рідна мельодія!* У тій промові д. Хандога хотів неначе зазначити, що робітницьке питане можна розвязати і під прапором синьо-жовтим, але тільки тоді, коли підопремо щиро змаганя „Рідної Школи“, бо та рідна школа виховає будучих народних борців, котрі підуть в широкі українські маси і навчуть їх бороти ся за своє право перед негідним визиском капіталїстів і буржуїв.

Гарно було на тих народних сходинах. Як хто мав тверде, закаменїле серце, то воно йому певно на тім вічу змякло! Кождий почував, що день 16. лютого 1913 р. — се переломова, ба навіть *історична* хвиля в житю нюйорської України. А коли на таке обєднане, на таку щиру, братню любов згодили ся Нюйорчани, то чомуж би їх слїдами не мала піти ціла Американська Русь-Україна?! І воно так буде, *мусить бути!* Кожда українська партія може і повинна плекати свої питомі ідеали, але коли іде річ о інтереси цїлого нашого народа, там усї партії повинні виступити солїдарно і бороти ся разом аж до загину! Як пропаде цїлий народ, то пропадуть і поодинокі його партії; воскресне до нового, лучшого житя весь український народ, то і всїлякі партії мати-муть тоді рацію свого істнованя.

Отся ціла річ, яку ми назвали „переломовою хвилею“ дає тільки матеріялу до писаня, що ми мусимо вернути до сеї справи в як найкоротшім часї. Нині кінчимо отсї загальні уваги і подаємо нашим читачам подрібнїйший звіт з того славного нюйорського віча, що принесло усїм присутним, а головно самим таки Нюйорчанам, такі гарні і такі далекосяглї результати.

Народне сьвято розпочало ся о год. 3. попол. в „Арлінґтон Гол“. Учасників явило ся поверх тисячки, а бачили ми між ними людий ріжного стану і віку без згляду на партійні переконаня. Явили ся тут і представителї Уряду Русько-Народного Союза (пп. Ядловський, Угорчак і Савка) оба нюйорські сьвященики оо. Підгорецький і Петрівський, редактор „Свободи“ п. Стеткевич, редактор „Гайдамаків“ п. Хандога, представитель угорських Русинів п. др. Сміт, а на президії займили місця репрезентанти нюйорських і околичних брацтв, товариств, сестрицтв та орґанізацій — між ними двох з т. зв. „твердо-русскої партії“.

Збори отворив іменем комітету, скликуючого збори, нюйорський парох і декан о. Н. Підгорецький. В своїй короткій промові зазначив бесїдник, що Галицька Україна вислала в особі п. Демидчука першого свого делеґата-посла за час 40-лїтньої нашої еміґрації, котрий приглянувши ся відносинам, серед яких живуть американські Українці, здасть опісля в Галичині звіт зі своїх помічень і в той спосіб спричинить навязанє тревалих зносин американських Українців з Рідним Краєм. Опісля перечитав о. Підгорецький грамоти українських товариств, котрі п. Демидчук привіз із собою.

Перша з них, видана тов. „Просьвіта“ у Львові звучить:

До П. Т. Українських Товариств та орґанізацій в Америці!

Всім нашим Землякам в Америці поручаємо отсим горячо Вп. Семена Демидчука, секретаря „Рідної Школи“ та мужа довіря наших просьвітних інституцій.

Рівночасно уповажнюємо його зложити привіт Американським Українцям іменем українських просьвітних орґанізацій в Галичині. Всякі евентуальні дари чи жертви в користь „Просьвіти“ може приймати п. Демидчук до необмеженої висоти.

За Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ у Львові.

І. Кивелюк, голова,
А. Гапяк, за секретаря.

Друга грамота від „Рідної Школи“ звучить:

До П. Т. американських Українців!

Висилаючи нашого секретаря п. Семена Демидчука, кандидата адвокатури і члена Редакції „Діла“ до Америки, просимо наших Дорогих Земляків приняти його як найприхильнїйше та уважати його за нашого репрезентанта.

З огляду на те, що нагла поміч для „Рідної Школи“ є конечна, уповажнюємо п. Демидчука до збираня і приниманя всяких датків, хочби і найбільших, на фонд „Рідної Школи“ в Галичині. Поміч від американських Земляків — се наша надія під теперішну хвилю.

Краєвий Шкільний Союз у Львові.

Л. Сальо, за голову,
Омелян Ваньо, за секретаря.

Трета грамота, адресована до п. С. Демидчука є повновластию, удїленою йому товариством Просьвіта — до пропаґованя просьвітної та економічної орґанізації в Америці — а всякі в тій справі пороблені кроки п. Демидчуком приймає тов. Просьвіта, за важні і її правно з'обовязуючі.

По відчитаню тих грамот привитав о. Підгорецький шан. Делеґата горячою промовою іменем нюйорських Українців та просив почувати себе тут на Американській Руси як на рідній Україні. Отворивши в той спосіб народні збори, запропонував о. Підгорецький на предсїдателя п. Петра Ярему, на що зібрані згодили ся через аклямацію. П. Петро Ярема попросив на секретарів зборів п. Володимира Кнїгиницького та п. Матія Хандогу, почім уділив голосу п. Демидчукови.

Здаєть ся, що не могла галицька Україна вислати красшого делеґата! З його уст почули ми не промову, але пісню, навіяну таким горячим теплом любови до рідної справи і таким ентузіязмом, що всї присутні на галї заперли в собі дух, щоб не стратити анї одного слова з сеї цінної пісні. Красорічивими словами представив нам п. Демидчук положенє нашого народа на цїлім сьвітї, перейшов коротко історію російської, австрійської та угорської України, а опісля спинив ся над визвольними змаганями нашого народу з під всякого гнету і неволї, пригадав заслуги цілого ряду мучеників та патріотів в минулім і біжучім столїтю около відродженя українського народу, коротко обговорив значінє сокільсько-січової ідеї, економічної орґанізації та праці на поли просьвіти і науки. Найбільше часу посьвятив золотоустий бесїдник на обговоренє теперішної полїтичної ситуації в Европі, можливість автономії України на випадок оружного конфлїкту Австрії з Росією та значінє „Рідної Школи“ для зреалїзованя сих визвольних надій. — „Не будьмо лише мертвими сьвідками історичних подій, але стараймо ся бути творцями історії і викликувати історичні події“ — кликав бесїдник. „В тих змаганях українського народу не повинна остати позаду й Американська Русь ні канадійська Україна. — В теперішну пору ми повинні почувати себе одною родиною та зрозуміти, що Вітчина потребує жертв. Сї жертви — се задаток красшої будучности і самостійности України!“ — кінчив шан. Делеґат. Ще кільканайцять мінут одушевляли ся зібрані чарівними словами, а коли бесїдник скінчив, то френетичним оплескам не було кінця. Серед того, як ще лунали оплески, вручив п. Іван Слободзян бесїдникови китицю з живих цьвітів.

По скінченій промові подякував предсїдатель п. Ярема короткими сердечними словами шан. Делеґатови за його повні віри і надії слова, почім на зазив о. Підгорецького пішла збірка на „Рідну Школу“. Насамперед посипались поважні жертви від брацтв, сестрицтв, товариств і орґанізацій (пересїчно по 20—25 долярів), та надіслані чеками жертви посторонних людий — разом около 300 долярів, почім о. Підгорецький започаткував складанє жертв від присутних на салї, даючи від себе $100.00. Призначені вже вперед на засїданю комітету колектори в числї 8 пішли по галї і по обчисленю показалось, що ціла збірка випала зовсїм поважно, бо виносить по відтрученю видатків $537.82. Сї гроші лишили ся на разї в переховованю комітету, бо деякі брацтва та товариства, не маючи часу скликати перед тим мітинґів, обіцяли в найблизшім часї зложити від

себе жертви та долучити їх до отсеї збірки.

По обчисленю жертв забрав ще раз слово п. Демидчук, дякуючи зібраним за їх щирість та запевняючи, що сї гроші причинять ся не лише до виховання нових борців за волю рідного народа, але також і до затїсненя звязи Американської Руси зі Старим Краєм.

Щоби ся незабутня хвиля побуту Дорогого Гостя непроминула безслїдно, але щоби його післаництво становило епоху в житю Американської Руси, так як увінчала ся успіхом місія Парнеля посеред Айришів, а для Нюйорчан щоб сей день став початком нової спільної праці, рішено на пропозицію о. Підгорецького утворити спільний комітет „Рідної Школи" зложений з представителїв всїх нюйорських товариств та орґанізацій. З'орґанїзуванєм сего комітету має заняти ся отсей тимчасовий комітет, що скликав збори, а поодинокі брацтва та товариства мають до дня 16. марта вибрати своїх відпоручників та зголосити їх на руки секретаря п. Вол. Кнїгиницького, почім відбуде ся спільне засїданє.

Перед замкненем віча прийшов до голосу редактор „Свободи" п. Стеткевич, котрий заявив, що „Свобода" вповні доцїнює вагу „Рідної Школи", та буде її пропаґувати як найважнїйшу справу під теперішню пору. Редактор „Гайдамаків" п. Матій Хандога, вказував на значінє школи для найширших мас народа та вказав на конечність реалїзованя киданих кличів. По відсьпіваню „многоліття" Делеґатови і всім присутним „Хором ім. Лисенка" під управою п. Климка, замкнув предсідатель п. Ярема се пропамятне народне сьвято, почім залунав гимн „Ще не вмерла" та инші народні пісні.

Нїколи ще нюйорська громада не покидала зборів в такім одушевленім настрою, як того дня. Ми віримо, що сей день стане справді переломовим днем у *спільній* праці української громади в Ню Йорку, а коли й инші українські громади в Америці зуміють відповідно використати побут п. Демидчука, то його подорож може справді становити епоху в житю заморських Українців, та спричинити повстанє загально-народної орґанізації в Америці для навязаня і удержаня трівких зносин зі Старим Краєм. Та про сю справу поговоримо окремо.

Доповняючі соймові вибори в Галичині.

Доповняючі вибори соймових послів з курії сільських громад в повітах Камінка Струмилова, Турка і Яворів, що відбули ся дня 30. січня с. р. дали такий результат:

Камінка Струмилова: Мандат опорожнений смертю краєвого маршалка ґр. Станислава Баденія. Голосувало 220. Вибраний ґр. Станислав Генрик Бадені 156 голосами; український національно-демократичний кандидат д-р Степан Баран одержав 34 гол.; москвофільський кандидат „новокурсник" Гаврило Мулькевич — 30 голосів.

При головних виборах в 1908 р. ґр. Станислав Бадені одержав 144 гол., москвофільський кандидат Мулькевич 56 гол., український нац.-дем. кандидат свящ. Шебец 7 гол.

Турка: Мандат опорожнений смертю москвофільського „старокурсного" посла д-ра Осипа Ганчаковського. Голосувало 169. Вибраний український національно-демократичний кандидат Теодор Рожанковський, начальник суду в Борини, 134 голосами. Москвофільський „новокурсний" кандидат підпираний також „старокурсниками", одержав 35 голосів.

При головних виборах в 1908 р. москвофільський кандидат д-р Осип Ганчаковський одержав 124 гол., український нац.-дем кандидат Павлюх 29 гол.

Яворів: Мандат опорожнений смертю ґр. Яна Шептицького. Голосувало 163. Вибраний український національно-демократичний кандидат Іван Кохановський; начальник суду в Краківци, 98 голосами. Польський кандидат Станислав Ляхович одержав 35 гол., москвофільський кандидат Іван Дидьо 10 гол.

При головних виборах в 1908 р. ґр. Ян Шептицький одержав 132 гол., український нац.-дем. кандидат Загаєвич 26 голосів.

Такий результат сих доповняючих виборів. Український національний табор здобув два мандати, які хоч правно творять безперечно наш національний стан посіданя, одначе знаходили ся два в руках польських, а один — в москвофільських.

По тих виборах український соймовий клюб виносити-ме 16 членів. Безпосередно по головних виборах в 1908 р. числив він 12 членів; з того часу приступив до нього посол Збаражчини Крисоватий, який з початку опинив ся був в москвофільськім клюбі, далше посол Жидачівщини о. Остап Нижанковський, вибраний на місце москвофіла „новокурсника" о. Сеника, і отсе тепер зискує він двох нових членів.

І рівночасно москвофільський клюб, уведений до сойму завдяки ґр. Потоцькому в числі 9 послів, постійно зменшав ся. З „старокурсників" остав ще тільки д-р Король, Криницький і Трач. з „новокурсників" д-р Дудикевич, о. Колпачкевич і Миронюк-Заячук.

А найважнїйше, що сей упадок числа москвофільських послів не є появою, відірваною від суспільного процесу. Бо — як бачимо — упадає в народі москвофільство, про що сьвідчить упадок москвофільських голосів при доповняючих виборах, їх погром в округах, в яких в 1908 р. вони повиходили послами. Не стало панської ласки ґр. Потоцького, — тай валить ся „політична сила" москвофільства...

УКРАЇНІ.

Із душі цілої, із всего серденька
Люблю тебе, рідна Україно-ненько.
Люблю і вас. ниви буйні, колосисті,
І степи як море синє — розложисті.

Люблю і садочки вишневі цьвітучі,
І ріки могутні та бистротекучі;
І ті стародавні високі могили,
Що прадідів кости собою покрили.

Люблю й ті високі піднебесні гори,
І гаї зелені і лїси і бори.
Люблю й соловейка, що в гаю сьпіває,
Що радощі сіє, тугу розганяє.

Але над все люблю я мій нарід рідний,
Хоть він у неволи, хоть він такий [бідний
Люблю тебе щиро, люблю до загину,
Русе-Україно, ненечко єдина!

Марко Лунинюк.

ПРО ДАВНІ ЗАМКИ.

В давних часах люди не жили так безпечно, як нині; нападали тоді на наші землї Татари, Турки і инші вороги та чоловік нїколи не був певний завтрїшного дня, все мусів бути приготований на прихід неприятеля. Щоби забезпечити ся перед ворожим нападом, будували наші предки замки собто твердинї, де можна було схоронити ся підчас небезпеки. Замок ставлено звичайно на високій, недоступній горі, щоби з далека можна побачити вороже військо і щоби неприятель не міг легко здерти ся на гору. Як з котрого боку доступ був лекший, ставили там вали з землї. На валах ставили частокіл собто огорожу з бальків дерева і колоду, а зверха обкидали його землею або мастили грубо глиною, щоби не запалювали ся від огня. Замість дерева декелї уживали каміня і цегли та будували кріпкі мури. Кругом валів і мурів ішли ще рови або фоси, а в них пускали води з сусїдної ріки або ставу; до замку можна було дістати ся лиш через зводжений міст, який на ніч підносили на ланцюхах до гори.

Сам замок складав ся з кількох будинків: був там дім, де мешкав властитель замку, були меньші доми, стайнї, комори і всякі еховки, де можна було переховувати майно підчас облоги. Для оборони замку служили також башти — великі вежі, будовані з каміня і цегли, звичайно круглої форми, о грубих мурах. На баштах і на мурах стояли гармати і ріжні стрільні машини, якими кидали на ворога камінє, колоди, кулї і т. ин. Вікна в замку і в баштах були з середини ширші, а з двору вузенькі, щоби обороницям лекше було стріляти, а кулї ворога не могли дістати ся до середини. Замку стерегла все сторожа, яка трубкою давала знаки мешканцям; підчас війни вкривали ся мури десятками вояків уоружених в зелізні зброї.

Замків було у нас на Україні дуже богато. —в кождім більшім містї була така твердиня; до нинїшних часів заховали ся руїни великого замку князів Острожських в Острозї на Волині.

ДО БРАТА.

Чи бачиш гай. чудовий рай,
Прибраний в весняні віти,
Мов вічний рай. чудовий май,
Пахучі розцвілі квітти?

В красну весну всьо мов зі сну
Будить ся і оживає!
Бо щезла тьма. довга зима,
А сонце ясно сіяє.

Пчілки малї лучать рої,
В проміннях сонця гуляють,
Падуть на цьвіт, збирають мід
І менчих ним накормляють.

Хто стане там, у гаю брам,
Увидить віти, та квіти,
Забаг би сам, остатись там
І вічно на них глядіти.

Як із гаїв враз. мов рої,
В похід „Соколи" ступають, —
Їх голоси під небеси
Воскресні пісні сьпівають.

Нї, то не гай, то руський край.
Де доси була руїна...
Тож, брате, знай — се рай і май:
Воскресла вже Україна!

Семен Угорчак.

На народні Збори.

Субота 22. лютого в Трентон. Н. Дж.

Неділя 23. лютого о год. 1-шій в Пасейк, Н. Дж.

— того самого дня о годині 7-мій вечер в Нюарку. Н. Дж.

В неділю дня 2. марта о год. 1. пополудни в Елізабет, Н. Дж.

— вечер о год. 7-ій в Перт Амбой, Н. Дж.

Близші подробиці подасть ся в окремих оголошенях. Дальшу подорож відбуде п. Демидчук через Філядельфію в околицю Пітсбурґа, а звідтам через Бофало до Олбані і т. д. аж до Ню Інґленд стейтів.

ЖЕРТВИ НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛИ, ОСТАЮЧІ ПІД ЗАРЯДОМ „СВОБОДИ".

1. **Жертви на фонд „Рідна Школа" в Галичинї.**
2. **Квадратові метри на Український Город у Львові.**
3. **Жертви на приватну українську гімназію в Збаражи.**
4. **Жертви на курси висшої освіти для Тов-а „Просьвіта" у Львові.**
5. **Жертви на ювилейний дар Іванови Франкови.**
6. **Жертви на українсько-руську бурсу в Горлицях.**
7. **Жертви для Івана Дякуна.**
8. **Жертви на приватну українську гімназію в Рогатині.**

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА „УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ" в НЮ ЙОРКУ.

Матвій Гарматюк вступне яко член	$3.00
На весїлю у Ваврика Грабовик і Анни Олекси сколектував М. Кутний	1.00
На балю Тов. „Зап. за морем" в Ню Йорку на дни 6. пад. 1912 р. сколектували Ю. Кузів і М. Матейко	4.86
На балю висше згаданого Тов. на дни 7. січня 1913 сколектували І. Дмитрук і М. Михальчук	3.55
Разом	$12.41
В місяцю січню с. р. було	8.00
З кінцем року 1912 по обрахунку позістало	634.57
Загальна сума	$654.98

Завідомляємо рівнож, що нанялисьмо парк на пікнік на день 20. липня с. р. Адреса і назва парку: Ніблос Гарден, 170 ул. і трета Авс., Ню Йорк.

О. Хомів, предс., І. Романишин, кас.,
К. Камінський, секр. фін.

О всякі інформації в справі У. Н. Д. просимо удавати ся на адресу предс.: О. Хомів, 147 Іст 4-та ул., Ню Йорк,

Дописи.

З Perth Amboy, N. J.

Всякі пожиточні дописи з житя наших Руснів роблять безперечно велику прислугу, бо підтримують самих робітників в праці, а других побуджують до подібного або ще й лучшого житя. В тій то цїли і я хочу написати пару слів з нашого житя в Перт Амбою.

Як по деяких парохіях, так і в нашій сегорічні сьвята Різдвяні проминули дуже мило, а то завдяки нашому сьпівацькому Товариству, яке в день самого Різдва уладило гарне представлене Різдвяне. Від пятех лїт доперва істнує наша парохія, а вже від чотирох кождого року маємо в сам день Різдва се гарне представлене. Сего року відограло наше Товариство сьпівацьке „Вертеп". Представлене сегорічне можна зачислити до найкрасших. Справді, наше Товариство сьпівацьке має тут вже неабияку славу добрих аматорів і то не йно поміж нашими Руснинами, але і поміж иншими народами славянськими, що показало ся хочби і тим, що на заповіджену годину величезна галя балева вже була битком заповнена ріжним славянським народом. Представлене випало дуже гарно. Кождий акт мав щось особлившого.

В першім зараз акті прекрасне враженє зробила громада пастухів на землі, а побіч на кльоцу дерева сидячий старець Емануїл, який приграває на арфі і оповідав пастухам о Месії. Гру арфи чудесно віддав грамофон, укритий за кулісами.

Другий акт се палата Ірода. Сей акт був так з житем відограний, як не мож лїпше. Аби не розводити ся, скажу, що послїдний акт був короною цїлого представлення. Завдяки помислам режісерки сей акт викликав найбільше враженє поміж публикою. Треба було лиш бачити сей образ, який видумала і уложила режісерка. Живий образ сьвятої родини в повні природної величини, а над сим ангелики з крилами, наче у воздусі висячі, біло убрані дівчатка. Перед ними громада пастухів і три царі, які віддають дари. Все то осьвітлене ріжнокольоровими сьвітлами. Люди не могли собі нахвалити сего послїдного акту.

Много би місця потреба, колиб я хотів вичисляти гру всїх аматорів, тому скажу коротко: всї грали дуже гарно; ролї були вивучені і віддані знаменито. Піднести однак мушу бодай кілька роль, які особливше звернули увагу всїх, а то роля Ірода, яку відограв п. Андрій Бажан була якби сотворена для него. Громовий, незвичайно сильний його голос і його гра зробили дуже красне враженє на всїх. П. Григорий Маслій грав галицького жидка. Належить він до найлїпших наших аматорів. Свою ролю віддав дуже гарно, а рухами убавив цїлу публику. Велике враженє зробила мала 10-лїтна дівчина Стефанія Стшецька в ролї головного ангела. Ся мала дївчина буде колись дуже доброю силою. Вже днесь так переймає ся ролею і так віддає з чувством, що задивляє всїх. В ролї Емануїла виступила режісерка п-нї Зволінська, якої гри не беру ся підносити, бож вона вже від давна знана зі своїх виступів. Піднести хиба мушу особливші її помисли в першім акті і живий образ в послїднім. Позаяк много місця забрало би описуванє всїх роль, то скажу коротко, що всї непередних виступали в представленю „Вертеп" і віддали свої ролї також гарно: п-нї Анна Берко; панни: Анна Краснюк, Олена Хрін, Марія Супінко, Анна Сидор, Катерина Стшецька і Марія Сидор; панове: Іван Переговський, Николай Колодій, Василь Дмитрів, Михайло Війтів, Василь Козак, Петро Данчишин, Іван Стацків, Іван Гелета, Йосиф Хрін, Олекса Мельник, Іван Сеньків і Гілярій Притика. В кінци мушу піднести заслуги нашого дякоучителя, п. Івана Переговського, який дуже гарно працює і допомагає в представленях. На кожде представлене вивчує всїх сьпівів як найкрасше, а особливо коляди. Дай Боже як найбільше таких дякоучителів як п. Переговський.

Велика подяка належить ся також нашому комітету церковного і сим добродїям, які видячи, що майже всї сьпіваки виступають в представленю, дуже радо приняли на себе упрощений через сьпіваків обовязок всїх урядників на галї, утримували порядок і старали ся у всїм догодити гостям.

Яку користь принесло се представленє, видно хочби з сего, що крім задоволеня у людий, принесло чистого доходу 190 дол., яку то суму Тов. сьпівацьке офірувало на фонд розширення своєї церкви. Одну увагу хотів би я звернути нашим людям, аби перед і підчас представленя не курили цигар. Хто хоче собі закурити, може вийти до бічної комнати або на подвірє.

Присутний.

З Ansonia, Conn.

Дня 7-го січня с. р. було в Ансонії представлене під заг. „Сьв. Николай між дїтьми". Ролю Николая віддав удачно п. Алексей Горбаль а з поміж 6 ангелів найлучше говорили: Підбережняківна і Субтельна. Замітне се, що всї дїти гарно відповідали на питаня, за що дістали від Владики дарунки. Одна хиба стала ся, що народу зійлось до невигідної церковної галї така сила, що годї було бачити, що дїялось на естраді. — треба на другий раз подумати о відповіднїйшій гали.

Лучше удалось то саме представленє в другий день Різдвяних сьвят у Дербі, в гали п. Г. Дзядика, котрий дав її на ту цїль безплатно. Ролю Николая грав поза другий п. Алексей Горбаль, а за двох головних ангелів були: донечка п. Алекс. Горбаля і п. Гр. Журава. Деклямація і віддане ролї Анни Журав всїм подобалась, се бо дївчина надзвичайно пильна і талановита.

Як в Ансонії так і в Дербі були на естраді ялинки. Дарунки получили всї дїти, що ходили до школи.

В третий день сьвят була уряджена ялинка і то саме представлене в Сеймор. І нігде правди дїти, Комітет шкільний: п. Н. Сміт, п. Т. Підлипчак і п. Г. Горбаль доложили всїх старань, щоби сей вечер зробити памятним для дїтий і для старших. Ялинок було аж дві і обі богато прибрані. Ролю Николая грав п. Теодор Дзядик а ангелів донька Ник. Сміт і Н. Мацїйовського.

На всїх представленях дїти говорили деклямації, а прямо всї дивувались, як маленька Настя Хомкович говорила вершик з Букваря „Наша церква при дорозї". Завважати належить, що в Сеймор дїти сьпівали по руськи американський народний гимн (здаєсь перший раз на американській землі ту пісню по руськи сьпівано). Ось слова:

Тобі, земле моя,
Солодкая, вільна,
Сей вдячний сьпів!
Батьків могили тут,
Тут вся бездомним путь,
Тут з гір несесь та круч
Волї гомін.

Наконець мушу виразити слова признаня для урядників при церкві сьв. Ап. Петра і Павла, що на ялинку і на дарунки для дїтий по школах не жалували гроший, що свідчить, що народ в Ансонії є досить просьвічений, коли знає нагороджувати молодїж шкільну. Честь Вам!

Громадянин.

Краєвий Шкільний Союз у Львові

звертаєть ся отсим до Вп. Жертводавців, що посилають грощі на фонд „Рідної Школи" в Галичині до Товариства „Днїстер" (вкладк. книж. 6800), щоби зволили ласкаво повідомляти Кр. Шк. Союз (Львів, ул. Домінїканська 4. III.) рівночасно з посилкою: 1) хто посилає і 2) на яку цїль, а то тому, щоби насилані грошї могли бути сейчас втягнені на дотичну книжочку. Так приміром наспіли до „Днїстра" 10-го січня 630 корон через „Wiener Bank-Verein", 8-го січня б. р. 2900 кор. через „K. k. Priv. Boehmische Union Bank" в Празї, в грудни м. р. 300 кор. через фірму John Nemeth в New York і двома переказами 630 кор. і 490 кор. з Fort William в Канаді. До сих посилок нема жадних письменних пояснень і вони лежать не опроцентовувані. Ми просимо отже Вп. Надавців повисших квот донести нам, колиб котра з повисших квот була призначена для „Рідної Школи".

Краєвий Шкільний Союз у Львові.

ІВАН КИВЕЛЮК, ЛЮДВИК САЛЬО,
(6-10) Др. ІВАН БРИК.

ЖЕРТВИ НА „РІДНУ ШКОЛУ" І ДЛЯ ГАЛИЦЬКОЇ „ПРОСЬВІТИ" З СИРАКЮЗ, Н. Й.

Низше підписаний комітет збірки на „Рідну Школу" в Галичині в місцевости Сиракюз, Н. Й. отсею дорогою подає до загального відома всім тутешним жертводавцям як і цілому загалови, що всі гроші, зложені за рік 1912 до дня 5. лютого 1913 р. на руки комітету, відсилає ся до рідного краю, через Редакцію „Свободи" в сумі $131.00, котрі постановилисьмо розділити в слідуючий спосіб: $100.00 на „Рідну Школу" (округлу суму 500 кор.), а $31.00 (135 кор.) на курси висшої осьвіти для Тов-а „Просьвіта".

Заразом пригадуємо, що дар Сиракюзкої читальні „Просьвіти" Товариству „Просьвіта" в Галичині зістав висланий еще в листопаді м. р., а єсть зазначений у збірці на вічу. При тім був еще слідуючий розхід: на породож Вп. С. Демидчукови, краєвому Делеґатови $10.00; колядникам стріткара 70 ц. Загальний розхід був $10.70, а з читальняним даром $15.70. Тож загальна квота була зложена на руки Комітету в сумі $146.30, котра була зібрана в слідуючий спосіб:

1). Дня 17. жовтня 1912 року на вічу при участи Вп. С. Демидчука, з головнійшими жертвами Укр. Тов. „Січ" і чит. „Просьвіта" та „Зап. Сїчи" з Фултон, Н. Й. і о. Велигорського, зібраних комітетом було	$69.80
2). В місяці жовтню на весілю п. Стефана Ваґи, зібраних Стефаном Мервою і Яковом Трачем, доручені Комітетови дня 22. грудня 1912	10.00
3). Різдвяна Коляда, зібрана Комітетом з колядниками	51.30
4). Дня 11. січня с. р. з хрестин у п. Стефана Пастуха, зібраних тов. Мик. Попиком і Гриньком Трачом, дорученних Комітетови дня 26. січня	4.05
5). Дня 1. лютого с. р. на весілю у п. Николи Дідуника, зібраних Н. Круком і П. Парибусом	8.35
6). Дрібні жертви на мітинґах Укр. Тов. „Січ" і читальняних сходинах зібрано	2.25
Процент від сих гроший	1.25
Загальна сума виносить	$147.00
З сего виплачено на повисше згадані цїли	15.70
Остало до пересилки	$131.30

Імена всіх жертводавців подаємо у понизших справозданях. Належну подяку складаємо в імени „Рідної Школи" всім Вп. жертводавцям, а також тим добродіям, що занимали ся збіркою. Просимо о вибачність, єсли чиє імя не подане правильно через скоре писанє при збірці.

Збірка на „Рідну Школу" в Галичині, зібрана на вічу дня 17. жовтня 1912 в присутности Вп. С. Демидчука. Жертвували на руки Комітету слідуючі добродії: о. О. Пристай, сиракюзкий парох 25 ц., о. Велигорський 5.00, о. Тарнавський 1.00, „Запорожська Січ" з Фултон, Н. Й. з каси Тов. 5.00, поодинокі члени: М. Бунда 1.00, І. Чайрек 1.00, Я. Миськів 1.00, Д. Коваль 25 ц., В. Лялик 25, С. Деркач 25, Д. Ворожбит 25, П. Зобків 25 (разом з Фултону було 9.25). Укр. Тов. „Січ" в Сиракюз, Н. Й., дар з каси $15.00. Читальня „Просьвіти" в Сиракюз, Н. Й., дар для Тов-а „Просьвіта" в Галичині $5.00. В. Кучерявий 1.00, І. Н. Н. 20, Н. Боган 25, І. Поп 25, Нат. Пачута 50, Г. Шеремета 1.00, А. Патра 50, А. Н. 1.00, С. Сорочинський 1.00, О. Палоз 25, М. Висаловська 25, А. Осінчук 25, Н. Шеремета 50, Т. Андрусишин 1.00, К. Бандас 1.00, К. Шеремета 1.00, П. Голик 1.00, Н. Н. 20, Н. Печ 25, Нат. Шеремета 45, О. Шеремета 1.00, Н. Олійник 1.00, К. Форемна 25, А. Вариян 1.00, Н. Яновська 25, А. Сливка 50, Г. Митар 50, С. Ґодзюк 50, А. Яворський 45, П. Кіндрат 50, С. Пастух 25, Ю. Трач 25, Н. Сорока 25, Н. Куземка 25, І. Осак 25, І. Коцура 15, Т. Яворський 5, Я. Трач 1.00, Н. Дідуник 1.00, Ю. Ярий 20, Ю. Дмитрук 50, І. Шеремета 50, Л. Кіт 25, В. Гарматюк 1.00, М. Ірашко 25, М. Скалько 25, Т. Петрунак 25, В. Ґудзій 1.00, Т. Мацко 25, А. Метало 50, Н. Неята 10, В. Сеньків 1.00, Г. Трач 50, Я. Ючаник 50, С. Вульчин 1.00, М. Ліщинецький 25, Н. Трач 50, Д. Кіт 50, Д. Матвіїв 1.00, Н. Гаргай 25, К. Фірман 25, Т. Ковальчук 25, В. Фірман 25, Г. Паньків 40, І. Гарасим 20, М. Ліщак 10, С. Горбаль 50, К. Крук 1.00.

Збірка на весілю у Стефана Ваґи на зазив Стефана Мерви і Якова Трача жертвували слідуючі гості: В. Фірман 1.00, Д. Голь 25, П. Яцура 25, А. Фішер 25, З. Бедзїш 25, С. Ваґа 1.00, Т. Фіней 25, В. Фіней 50, М. Мороз 50, Ф. Яворський 25, Д. Драбик 50, В. Кучерявий 10, П. Симинюк 25, Н. Дідуник 25, А. Чорна 25, Я. Трач 50, І. Каменюк 50, Л. Кіт 25, А. Мерва 50, А. Ваґа 1.00, М. Бедзїй 25, Д. Котик 25 — разом $10.00, котрі доручено Комітетови дня 22. грудня 1912.

Різдвяна коляда. На руки колядників: М. Попик, І. Шеремета, Н. Крук, П. Парибус, В. Кучерявий, В. Сеньків, Г. Трач, Н. Дідуник, Г. Луцишин, В. Гарматюк, С. Ґоджак, Ф. Андрусишин, Я. Трач, І. Яворський, жертвували слідуючі добродії: Ю. Дмитрук 3.00, І. Шеремета 1.00, В. Сеньків 50, Гуменюк 25, Г. Кожушко (Ф.) 25, С. Митре 25, П. Парибус 1.00, А. Осінчук 50, Н. Пирдута 50, Т. Гусак 25, В. Кіт 50, Т. Андрусишин 50, В. Гарматюк 1.00, Ю. Вариян 25, Н. Шеремета 50, С. Ґоджик 50, М. Будда (з Ф.) 25, Дороцко 35, Н. Шеремета 50, Т. Яєчник 25, Т. Смильницький 50, А. Вариян 1.00, Масляк 25, В. Візничок 50, М. Калиницький 50, Г. Митар 50, А. Довгань 25, Н. Яновська 50, М. Попик 1.00, Н. Н. (з Ф.) 25, М. Хомякевич 25, П. Тиктор 50, В. Кучерявий 50, С. Капітан 50, П. Присташ 30, М. Гідзик 25, Е. Горбаль 50, Г. Митар 25, Вариян 50, І. Гавюк 25, Я. Сідольницький 1.00, К. Марків 25, П. Ґодзак 25, Н. Трач 25, Т. Фіней 25, Л. Мороз 50, Л. Кіт 1.00, С. Соколовський 1.00, І. Трендафіл 1.00, М. Сласюк 25, К. Бандон 50, Н. Федяк 50, Д. Мацко 25, І. Яворський 1.00, І. Петришин 25, о. О. Пристай 2.00, В. Цимбрила 25, Г. Гуцал 25, С. Вульчин 1.00, А. Заставний 25, Т. Новинчук 1.00, С. Трач 10, В. Гринчук 25, А. Яцура 25, Н. Дідуник 1.00, С. Чорний 50, К. Сушевський 25, С. Думак 1.00, Ф. Парибус 50, Я. Трач 50, Н. Клим 50, С. Лонячинський 25, М. Паньків 25, К. Матвіїв 50, Й. Бобик 50, Я. Каменюк 25, Л. Стодульський 25, Н. Дідуник 50, М. Ліщинецький 25, В. Фіней 40, Г. Сеньків 10, П. Яцура 25, І. Олійник 25, Д. Кіт 50, М. Бедзїш 50, Й. Трач 50, Н. Сокальський 25, О. Полоз 50, Г. Трач 50, І. Ярмакович 1.00, А. Яворський 1.00, Д. Матвіїв 50, І. Чіхобський 25, Г. Пастух 25, Сетарська 25, Н. Крук 1.00.

Збірка на хрестинах у Стефана Пастуха на зазив Микити Попика на руки Гр. Трача зложили $4.05, котрі зістали доручені Комітетови дня 26. січня 1913, а жертвували слідуючі гості: М. Попик 25, П. Парибус 25, Г. Ґуцал 25, С. Мельник 25, М. Пастух 25, С. Пастух 20, Г. Трач 25, І. Трач 25, Й. Лун 25, Н. Мачуґа 25, Т. Титаркий 25, Г. Бабін 10, В. Кучерявий 25, Г. Бедзїсь 25, В. Цимбрила 25, Г. Пастух 25, Я. Каменюк 25.

Збірка на мітинґу в Укр. Тов. Січ' дня 24. листопада: Т. Новинчук 25, В. Беднар 25, А. Яворський 25, М. Ліщинецька 25, Т. Андрусишин 25, В. Сеньків 15, М. Попик 1.00.

Збірка на весілю у Николи Дідуника дня 1. лютого 1913 на зазив Николи Крука на руки Пилипа Парибуса зложили $8.35 слідуючі гості: С. Мерва 1.00, О. Полоз 10, С. Мерва 25, Г. Митар 25, Л. Мороз 50, Г. Бедзїш 25, К. Гуменюк 10, М. Ліщинецький 25, І. Клим 25, А. Патра 50, М. Мисяк 25, Ф. Андрусишин 25, Н. Дзецюх 5, Н. Крук 25, С. Мельник 10, Н. Н. 5, В. Цимбрила 10, Трач 10, М. Пастух 25, А. Гончар 10, Н. Н. 5, Р. Сеньків 10, П. Ходжак 10, Н. Дідуник 10, В. Сеньків 10, Н. Дідуник 20, П. Пуз 25, Г. Паньків 25, Н. Шеремета 10, Г. Сеньків 10, Т. Яворський 50, П. Парибус 25, Т. Фішер 5, І. Трач 25, В. Трач 10, С. Трач 10, В. Фіней 10, І. Олійник 25, Н. Мачуґа 25, І. Френдович 50.

Сиракюз Н. Й. 5. лютого 1913 р.

Николай Крук, голова чит. „Просьвіта",
Пилип Парибус,
Іван Шеремета, скарбник.

ЖЕРТВИ НА КУРСИ ВИСШОЇ ОСЬВІТИ ДЛЯ ТОВ-А „ПРОСЬВІТА" У ЛЬВОВІ.

Комітет збірки на „Рідну Школу" в Сиракюз, Н. Й.	$31.00
Андрій Савка, Джерзи Сіти, Н. Дж.	1.00
Осип Стеткевич, Джерзи Сіти, Н. Дж.	1.00
Оголошено в ч. 2. „Свободи"	1.00
Разом	$34.00

Родимці! Читайте і другим скажіть!

НА ЛЕГКІ СПЛАТИ

продаємо всюди по Америці на тижневі сплати по 50 центів сей

гарний фоноґраф

з 20 прекрасними руськими і польськими піснями лиш за

$22.50

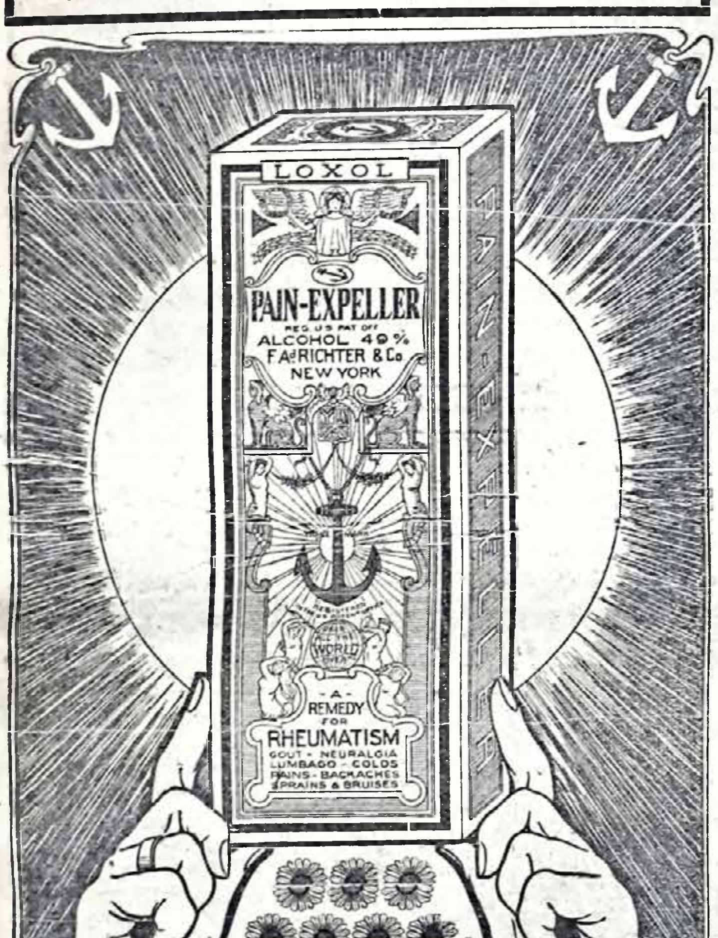

Пришліть на задаток $5.00. а ми пішлемо сей фоноґраф з піснями до Вашої хати. Наколи він Вам подобаєсь, то присилайте по 50 цт. тижнево або $2.00 місячно.

З кождою машиною посилаємо 5-літну ґаранцію на письмі. Недавно отрималисьмо великий вибір найновійших подвійних рекордів по ціні 65 і 75 цнт. штука.

Пишіть по наш ілюстрований Катальоґ. — Отворено вечерами і в неділї. 6—

INTERNATIONAL PHONOGRAPH CO.
196 East Houston St., New York.

Не набавитесь ніколи Інфлюенції, єсли ужиєте в час Pain-Expeller-у після вказівок, які находять ся на тім пуделку.

До ласкавої уваги Нюйорським Русинам!

JOHN NEMETH

бувший заступник ц. і к. конзуля.
457 Washington St., New York, N. Y.

На жаданє моїх костумерів, мешкаючих в горішній части міста, аби їм улекшити, отворив під ч.

1597 2nd Ave. (ріг 83 ул), New York.

Філїяльну Канцелярію.

Канцелярія ся находить ся в такім місци, що дуже легко до неї дістатись. Полагоджуєсь в ній всякі справи, входячі в обсяг нашого діланя, як: пересилка гроший телеґрафічно і почтою, продажа шіфкарт, виміна гроший, справи нотаріяльні і приладженє посилок до всїх частий сьвіта. Кромі сего занимаємо ся також продажею фарм і асекурацією проти огню. Є також телеґрафічна стація Western Union Co.

Кождий, хто се оголошенє витне і покаже в нашій Канцелярії, дістане дармо гарний календар.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ

в HOLYOKE, MASS., U. S. America,

ВИСИЛАЄ НОВІ КАТАЛЬОГИ.

5—11 Пишіть зараз на адресу:

P. K. SUSLA, 118 LYMAN STR., HOLYOKE, MASS.

Іт. з 17 камінями

Желїзничий годинник

для мущин

і жінок, накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґваранцією на 20 літ, подвійні куверти красно вирізані. Ходить безусловно точно на специяльно зроблений для людей, котрі роблять при желїзницях, і ґварантує ся на 20 лїт. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за послїплатою (C. O. D.) $5.75 і за зворот пересилки, з тим прівилейом, що кождий може його оглянути, і єсли єму не подобає ся — то тодї не потребує платити анї одного цента. За такий годинник у иньшого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочений ланьцушок з дармовисом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пічніть складати свої ощадности в стейтовім Банку на розї вулиць

Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсї.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
COR. 14th & CARSON STS., 36—
South Side Pittsburg, Pa.

И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Ол. Вучак, урядн. банк.

ДРУКАРНЯ Свободи

виконує всякі друкарські роботи гарно і по низьких цінах.

Найвисше забезпеченє $100,000.00

НАЙНИЗШІ ЦЇНИ.

Читайте з увагою! Не дайте дурити ся аґентам крикливою і брехливою рекламою. Як вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви запитайте цигана, чим він ручить і де його зарука? Відвічальний Аґент і банкир складає заруку в державну касу. Заки повірите кому свій гріш, чи то до перехованя, чи пересланя до старого краю, попереду переконайте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований гріш. Я зложив в державній касї як заруку для вас **СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.** Тому тямте, що треба уникати непевних банкирів. До ваших послуг є старий, опитний Аґент, який висилає 100 корон за $20.43, 200 корон за $40.85, 500 корон за $102.00, 1000 корон за $204.00. Продає шифкарти до Европи і до Америки, робить контракти, повновласти та полагоджує військові справи, а усе те робить

— дешево, совісно і точно. —

Пишіть по подробиці курсу і цїни шифкарт.
Відповідаю відворотною почтою, а всяку пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington St., New York. 23-48

Найвисше забезпеченє $100,000.00

Знаменитий тютюн до куреня

"BULL" DURHAM

Скрутите сорок циґареток з 5-центового мішочка.

Найбільше уживаний тютюн мілїонами робітників і сотками богачів. Він вдоволяє кождого, як ніодин другий тютюн.

Звичайні готові циґаретки коштують 5 центів.

Десять ліпших циґареток коштує 10 центів.

Десять дорогих циґареток коштує 25 центів а з 5-центогого мішочка „Бул Дургем" скрутите 40 найліпших циґареток. — Пачка паперців даром.

Blackwell's Durham Tobacco Co.
STOCK OWNED BY
THE AMERICAN TOBACCO COMPANY

---

50 цт. ТИЖНЕВО!

Продаємо говорячі машини Victor і грамофони Columbia до всіх частий Злуч. Стейтів на легкі тижневі сплати по 50 цт., або місячно по $2 — по найдеш. цінах фабричн.

З кождою машиною посилаємо 5-літну ґаранцію на письмі. Недавно отрималисьмо ВЕЛИКИЙ ВИБІР НАЙНОВІЙШИХ ПОДВІЙНИХ РЕКОРДІВ по ціні 65 і 75 цнт. штука.

Пишіть по наш ілюстрований Катальоґ. Отворено вечерами і в неділї.

S. BIRNS 4—
117 Second Ave., cor. 7th St., New York, N. Y.

ХОРІ ЛЮДИ!

Чи стратили Ви терпінє, яке мали зпричини Вашої недуги?

День за днем, тиждень за тижнем, місяць за місяцем, рік за роком занимаюсь лїченєм хорих людий. Представте собі, скілько хорих я уже вилїчив, а кілько хорим я украсив житє. Коли Вам житє надоїло через прубованє так званих лїків і відчуваєте, що з Вами все гірше, в такім случаю сейчас зверніть ся до старого опитного специялїста, яким є

Dr. LEONARD LANDES,
140 E. 22nd Street, New York, N. Y.

Він дасть Вам даром пораду, що Вам робити, щоби спасти житє і обяснить Вам недугу. Лїчу уже 20 лїт з найлїпшим результатом всї недуги, як безсилє, затроєнє крови, гемороїди, біль жолудка, серця, легких, печінки, почок і т. п. Для недуг полових і нервових маю більші знані електричні апарати і X-лучі, за помочию котрих переглядаємо Ваші внутрішні орґани. Не кождий доктор має ті апарати, длятого що суть дорогі. Хемічне розслїджуванє мочи. Не відкладайте до завтра, а сейчас приходїть до звісного лїкаря:

Dr. L. Landes,
140 East 22nd Street, New York, N. Y., betw. 3rd & Lexington Ave.

Приймасть ся хорих в годинах: від 10-ої рано до 8-ої вечер, а в неділї від 10-ої рано до 4-ої пополудни. — Поради даром.

ПОРА Й НАМ УКРАЇНЦЯМ

іти за взором других культурних народів і стати „людьми між людьми". Другі народи захвачують землї та богацтва в свої руки, строять житє і стають господарами в чужій сторонї, — а ми лише чорно працюєм і горюєм та дивимо ся, як другі богатїють нашою кервавицею

УКРАЇНЦІ! Докажім, що й ми хочемо й потрафимо жити в своїй хатї а не комірниками. Ідїм громадно

НА ФАРМИ!

Якраз заложено в чудовій околиці Стейту North Carolina,

Українську оселю

в якій знамениті услівя господарованя і чудові вигляди для нас. — Земля там знаменита і родить все — збіже, огородовини, овочі, кукурузу, бавовну, виноград і пр. Жнива там три і чотири рази до року. Підсонє прездорове; нема майже зими, а в лїтї горячо не знане. Рибні ріки і роскішні лїси. Вода чиста і здорова. Цїна 10-акрової фарми около $500.00 готівкою або на догідні сплати. Фарми сї поручають всякі господарські комісії державні і приватні, як також поселені вже там фармери. Читайте листи друковані в кождім числї ґазети.

По фотоґрафії, книжочку і інформації пишіть до:

North Carolina Trucking Co., 327 E. 14th Str., NEW YORK, N. Y.

VI. C 45

ЛИСТ КОМІСІЇ ПОЛ. ОРҐАНІЗАЦІЙ З ЧІКАҐО, ІЛЛ.

Низше підписані звідали Кольонію Маратон, Артезія, як також досьвідчальні фарми, власність Carolina Trucking Development Co. в North Carolina. Поїхалисьмо там специяльно задля провіреня землї, посілости, відвічальности та репутації Компанії і можемо сьміло посьвідчити, що фінансове положенє Компанії є якнайлучше, що всї оголошеня і твердженя Компанії опирають ся на фактах і що все, о чім вони пишуть, можна найти на місци як річ вже доконану.

Поручаємо Компанїю нашим людям в Сполучених Державах.

(Підписи): Ф. Августинович, Альберт А. Бок, Теодор Ґордон, Ст. Г. Врублєвський.

ЮЛЇЯН ПАВЧАК 119 N. 4th Street, BROOKLYN. N. Y.

Руський характеризатор, випозичає всякого рода українські костюми і характеризує по низьких цїнах. Замовленя приймає найменче 14 днїв перед представленєм.
4—

Продаємо НАЙЛЇПШУ ЗЕМЛЮ

в стейтї Florida, Palm Beach County. Земля урожайна а клїмат там здоровий. Пишіть до нас, а ми удїлимо Вам радо всяких інфомацій: GEO. SHULTZ, 123 W. ERIE STREET, CHICAGO, ILL. 5 17

ЖІНКИ!

Учіть ся акушерії в нашій школї або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. Станьте ся независимими. Наука тревае 3 місяцї; по її скінченю видаємо дипльом. Адресувати:
Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery, 229 E. 14th Street, New York, N Y

R. J. Glick

Агент асекураційний від огня.
Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING
27—
SHAMOKIN, PA.

Єсли маєте слабий зір, терпите на запалене очий і біль голови або всьо ге загрожені слїпотою, удайте ся по пораду до
ОКУЛЇСТА
L. FRIEDNER-A O. R. D. O.
29 Newark Ave., побіч Cooper Pl.
Відповідно до зору окуляри від $1.0 і висше.
Специяльність: Окуляри для шкільних дїтий.
Направляє шкла. Гарантія запевнена.
Отворено від год. 8 рано до 8 вечер
45–18

Лїчу мущин

із запаленя слюзових болон, нервового розстрою, розширеня жил, утрати животности, закаженя крови, утрати крови, висушене, гемороїди, пропуклини, слабостий нирок і нервів.

Сї слабости лїчу найновійшими методами, без взгляду на се, якого вони рода і як довго Ви на них терпіли і якій курації піддавали ся. Прийдїть і порадьтесь мене.

Оглядини даром. Пораду дам Вам щиру і загарантую сейчасове подужане і цїлковите і скоре вилїчене, єсли Ваша слабість є вилїчимою; а єсли нї, скажу Вам отверто.

Докази моєї многолїтної практики повинні дати Вам запевнене, що я займусь недугою після мого досьвіду і найновійших медичних способів.

Dr. WARD,
417 6th Ave. Bet. 25th and 26th Sts.
Години офісові: від 9 рано до 8 вечер, в недїлї і сьвята від 10 рано до 2 попол.

Цїни умірковані.

Б. БРАВЕР

руський фотоґраф
87 AVENUE A., NEW YORK.
поміж 5-ою і 6-ою улицею

Виконує всякі поодинокі і ґрупові фотоґрафії: кредкові і олїйні.
2—9

Найновійша метода лїченя.

Д-р. ГОГЕНБЕРҐ,

спеціялїст зі старого краю

підвів мене! Вирвав мене з обіймів смерти! Вилїчив мене! Тодї, коли инші лїкарі відступили від мене, так пише в публичній подяцї пацієнтка. Коли не знаєте ще др-а Гогенберґа а єсьте хорі, удайте ся сейчас до нього, а переконаєте ся, що др. Гогенберґ Вам поможе.

Др. Гогенберґ посьвятив много лїт в старім краю а передовсім в Америцї на студиї медичні і лїчничі. Вилїчив тисячі найріжнїйших недуг своєю спеціяльною методою, яку нїхто инший не в силі наслїдувати. Доктор Гогенберґ лїчить винайденою через него методою всякі инші недуги, як на прим.: біль і заворіт голови, тиснене над очима, болї в очах, недуги носа і горла, хрипку, кашель, недуги легких, чахотку, болї під грудьми, недуги серця, недуги жолудка як катар жолудковий, звужене, розширене і здуте жолудка, нудности, фебра, біль в крижах, хороби утроби, кишок, нирок і міхура. Жіночі недуги, а іменно: недуги матицї. Всякі недуги дїточі. Лїчить заказжене і зіпсуте крови, яке є причиною всїляких недуг. В найбільшій тайнї лїчить основно у мужчин і жінок секретні недуги заразливі так звані бридкі недуги, навіть застарілі. Успішно вилїчує ревматизми всякого рода та нервові хороби та їх наслїдки. Усуває всякі висипки та болячки на тїлї а жінкам привертає молодий вигляд лиця і красу.

Довершує найтяжші операції найновійшою методою при помочи знаменитого бувшого віденського а тепер нюйорського хірурґа.

Зголошуйте ся сейчас по діяґнозу до доктора Гогенберґа. Хто не може особисто, нехай зголосить ся листовно, залучаючи двоцентову марку на відповідь. Адреса:

DR. HOHENBERG,
608 E. 6th STREET, Телефон Orchard 3615. NEW YORK, N. Y.
Години офісові: від 8 до 10 рано, 1 до 2 в полудне і 6 до 8 вечером. В недїлї від 9 рано до 2 попол.

Дарунок для моїх пацієнтів.
Кождому пацієнтови висилаю безплатно книжочку, в якій находять ся цїнні вказівки, в який спосіб можна охоронитись перед хронїчними слабостями і як запобігати в случаю доглянення якоїсь недуги.

ЦІНА ЗЕМЛЇ ПОДВОЮЄСЬ!

Коли п. Honeycutt з Lee County, Illinois, купив три роки тому 400-акрову фарму, деякі його сусїди думали, що він не вийде на тій земли на своє. — По трилїтній штучній управі тої землї, він зібрав понад 100 бушлїв збіжа з одного акра, який дав йому в першім роцї фармованя заледви 30 бушлїв.

Числячи по 50 центів за бушель, один акер приніс йому около $50.00, що зробило не менше $20.00 зарібку, т. є. 10 процент від акра вартости $200.00. Його земля не є однак найлїпшою в сїм стейтї, а можливо, що вона навіть не є так добра як ся, на котрій Ви фармуєте. Своє поводженє завдячує він лиш приноровленю практичних метод і штучним навозам. До сего може кождий з Вас дійти, а можливо, що й перевисшите його, наколи начнете розкидати гній рівномірно, уживаючи до сего машини

I. H. C. Manure Spreader.

I. H. C. машини до розкиданя гною суть вироблювані в ріжних формах і розмірах відповідно до Ваших потреб. Суть низькі і високі, зі сталевими рамами або деревлянили; суть також широкі, середні і вузкі, усї ґарантованої поємности. Одним словом сї машини суть зроблені відповідно до потреб і розкидають гній, солому, вапно або попіл після Вашої вподоби.

I. H. C. машина розкидає гній рівномірно чи на рівнинї чи під гору, чи в долину. Обручі колес суть широкі і заосмотрені в сильні зуби, які стримують машину від надмірного трясеня. Так званий „фартух“ порушують великі колеса. Продавцї тих машин покажуть Вам найвідповіднїйшу машину. Скажіть, що Ви хочете оглянути I. H. C. машину.

У них дістанете також катальоґ а єсли хочете пишіть до:

International Harvester Company of America
(Incorporated)
Chicago USA
2—9

25 ДОЛЯРІВ ШИФКАРТА ДО КРАЮ.

Слухайте панове! Не дайте себе визискувати! Чи знаєте про те, що шифкарти подешевіли? Хто їде до краю, сей нехай не платить більше як 25 дол. за шифкарту! Тілько належить ся! Тілько ми беремо! Експресові пароходи! Пишіть тілько до нас! Довідаєте ся правду!!!

Осібні каюти! Домовна харч! Даємо нічліг! Вдоставляємо пакунки! Виробляємо вільний переїзд через границю! Шукаємо за костумерами аби їх вдоволити а не визискувати! Переконайте ся! Шліть завдатку 3.00 дол. до повисшої цїни або пишіть по інформації.

$26 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ $26 дол.

AMERIKA EUROPE CO., 16 Greenwich St., New York City. Число телефону 4548 Rector.

А хто хоче тілько за кілька долярів поїхати до краю на найлїпших шифах той нехай зараз напише на адрес FELDMAN & FREUD, 16 Greenwich Str., New York.

Проч зі смутком!

Веселу забаву буде мати той, хто спровадить собі наш красний ҐРАМОФОН

Даємо на виплату по 10 цнт денно

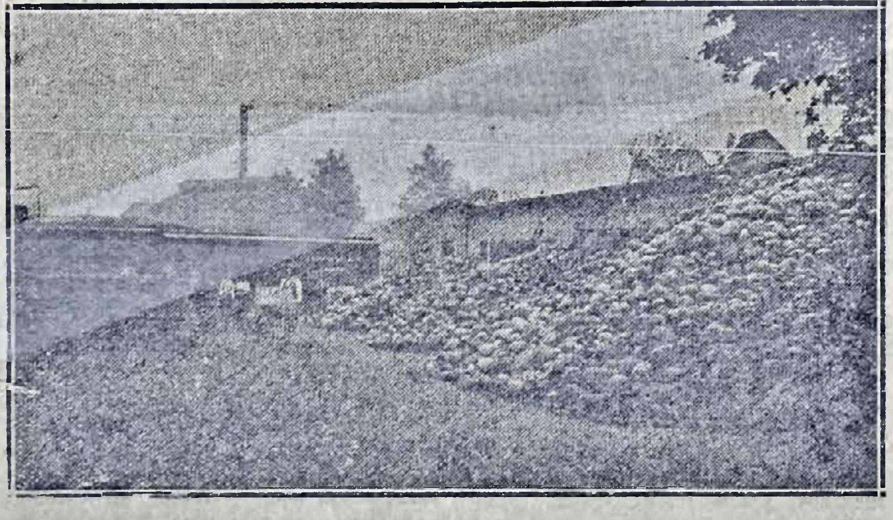
Єсли зобовяжете ся платити 10 цнт. денно, то пішлемо Вам на кредит дуже гарний ҐРАМОФОН ПЛИТОВИЙ враз з 16 рекордами (32 кусники) всіляких пісень, вальців, польок, мазурів, маршів і т. д., які собі самі виберете. Доброту наших ґрамофонів ґарантуємо кождому на письмі. МАЄМО НОВІ СПЕЦІЯЛЬНІ РЕКОРДИ РУСЬКІ, як також КОЛЯДИ І МУЗИКИ НА РІЗДВО. Пишіть сейчас по катальоґи і інформації, залучаючи марки (стемпси) на пересилку до:

LIBERTY COMMERCIAL CO., 343 E. 9 Str., New York, N. Y.

ПОДЯКА ДЛЯ LIBERTY COMMERCIAL CO. 3—

Поважані Панове!

Ґрамофон враз з рекордами я отримав і дуже менї подобав ся. Жичу Вам з цїлого серця, абисьте як найбільше тих ґрамофонів продали, бо то суть найлїпші і найгарнїйші, які я видів. Щиро жичливий костумер J. KWOLEK, 99-8 St., Pittsburgh, Pa.

Наковане до ваґонів гарбузів і грушок на фармі в околици Мілвіл.

Позір! ЄЩЕ ЩОСЬ НОВОГО! Позір!

РОДИМЦЇ! Тут подаємо понизше дещо нового про першу руську кольонїзацію в West Milville, New Jersey. Се єсть справдї правдива руська кольонїзація, бо велике число руських родин позакуповували землю. Компанія навіть поназивала кілька стрітів по руськи. Фамілії, котрі у нас позакуповували, зачинають ся по троха спроваджувати до Мілвіл, бо задумують з весною управляти свою землю.

РОДИМЦЇ: Чи не добре мати о чверть години ходу від міста Мілвіл і від фабрик свій кавалок землї і свою хату і мешкати межи своїми, чути ся якби в роднім краю. Не один о тім думав, що се було би добре, але чи воно так єсть, як ся Компанія в своїх оголошенях писала і пише.

РОДИМЦЇ! Що ми писали і пишемо, то нич більше, як лише щира правда. Титул власности маємо добрий. Хто купує за готівку, дістає без жадних перешкод і без жадних довгів чистий **Guarantee Deed**, т. зв. по нашому „Інтабуляція“. Хто знов купує на виплату, дістає контракт. При робленю контракту купуючий вимавляє собі, в який спосіб він може сплачувати: місячно, квартально, пів-річно або річно. Єсли хоче виплачувати місячно, то контракт робить ся з таким застереженем: Купуючий не мусить до двох місяців навіть повідомляти, чому не прислав (не приніс) своєї рати; єсли би не міг і по двох місяцях, то мусить повідомити Компанію і подати причину. В той час Компанія дає пільгу і чекає далї. Хто закупить і вложить задатку на 5 акрів 100 долярів, а вразї його смерти, то хотьби він анї одної рати не заплатив, то його спадкоємцї без жадної доплати дістають чистий **Guarantee Deed**. — Зі сторони полудневo-східної наших ґрунтів нема навіть цїлих 6 миль до великого міста **Bridgeton, N. J.** Bridgeton єсть містом повітовим, Cumberland County, і єсть осмим портовим містом в Злучених Державах. Має 54 фабрик ріжних виробів, котрі тут подаємо: 3 Glass Manufacturing Plants; 2 Gasoline Engine Works; 5 Machine Shops; Electric Light and Power Plant; 3 Shirt and Shirtwaist Factories; 3 Iron Foundries; 2 Artificial Ice Plants; 3 Candy Factories; 2 Flour Mills; Illuminating Gas Plant; Wrapper Factory; 7 Fruit & Vegetable Packers; Dye and Bleaching Plant; Hosiery Mill; Plant for Condensing Milk; Lithographing Plant; Silk Dress Factory; Ship Yard; Mould Making Plant; Plant for the manufacture of Dies and Presses of every size; Turkish Towels and Bath Robing; Carriages and Wagons; Printing Presses; Steel Castings; Baskets; Tin Cans; Brick; Gloves. — Спис фабрик міста Мілвіл подамо пізнїйше. — Інтересовані приїжджайте, доки маєте добру нагоду, осудіть самі, чи не добре мати кавалок землї при великих містах та так численних фабриках і при щогодинній комунікації. — Перед приїздом просимо нас повідомити на понизшу адресу. Пишіть по руськи, бо в нашім бюрі занимають уряди Русини.

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
441 DREXEL BUILDING, 5th and Chestnut Streets, PHILADELPHIA, PA.
1—

КАСОВЕ СПРАВОЗДАНЄ З ЖЕРТВ І КОЛЯДИ НА ФОНД „РІДНОЇ ШКОЛИ" З НОРТГЕМПТОН І ОКОЛИЦІ.

(Конець).

Жертви на „Рідну Школу" з Палмертон, Па.

М. Лисак і Г. Третяк по $1.00; І. Шміґель, К. Твурковський, В. Бучинський, П. Оліва і П. Остарнік по 50 цнт.; Л. Підставський, М. Марчуф, П. Свободянський, К. Оробій, М. Комар, Д. Сеник, С. Деркач, Г. Багнюк, В. Боднарчук, М. Ковалишин, О. Вересюк і Г. Березяк по 25 цнт. — Разом $7.50.

Збіркою заняли ся Мих. Ковалишин і Онуфрій Вересюк.

На хрестинах у Дмитра Бали в Ормрод. Па. зложили:

Д. Бала, Г. Жовнір і Н. Віщук по 50 цнт.; Т. Білоус, І. Романишин, С. Бурий, С. Манашко, Й. Ґавала, Малапка Вересюк, Марія Бала, Г. Ґула, Г. Патрайко, С. Сорокач, С. Грицай і І. Мелета по 25 цнт.; П. Марко і С. Ганців по 20 цнт.; І. Явний 15 цнт.; І. Олійник, Ксеня Цап, І. Околович, Марія Дула, В. Ґой, Т. Вербівський і С. Жовнір по 10 цнт.; Ю. Цап і В. Струх по 5 цнт. — Разом $6.75.

Збіркою заняв ся Теодор Кавній.

Виказ жертв на фонд „Рідної Школи" з Ормрод, Па.

На хрестинах у Теодора Кавнія зложили: Д. Бала, І. Романишин, Н. Віщук, Г. Патранко, Т. Кавній, С. Парашка, С. Грицай, Г. Жовнір, К. Жубрит, Д. Сеньків, Т. Романишин, Євдоха Олійник по 50 цнт.; С. Скаліш 30 цнт.; Д. Верещук, І. Олійник, І. Сидоряк, Т. Білоус, Ю. Цап, С. Ґелета, С. Манашко, Текля Ґладиш, Й. Сидоряк, І. Явний, Ксеня Олійник, Марія Бала, Евдоха Олійник, С. Ганц, В. Романишин, Т. Сидоряк, І. Околовіч, Н. Явний, Т Вербівський, Л. Лешик, І. Мелета, В. Жубрит, І Климков по 25 цнт.; Н. Ґуряк 20 цнт. — Разом $12.50.

Збіркою заняв ся Дмитро Бала.

На хрестинах у Стефана Добля в Ормрод. Па. зложили:

В. Коченаш 50 цнт.; А. Волянський, І. Петрик, С. Дацик, Катерина Дацик, А. Шпакалій, А. Лазур, М. Параньчак, С. Добель, Н. Снютолович П. Коченаш по 25 цнт.; Пр Голубовський 20 цнт.; Д Фір, Н. Хомякевич, К. Волянський, Н. Княжик, Д. Процанин, А. Тхорик, М. Коземчик, Ю. Качур, М. Коченаш, В. Ґоломб і М. Келяр по 10 цт.; Казімірка Волинська, В. Качур і П. Гребеняк по 5 цнт. — Разом $4.40.

Збіркою занялись Василь Коченаш і Андрій Волянський.

На весілю у Івана Березяка і Марії Цілуман в Сіґфрід, Па. зложили:

І. Березяк 75 цнт.; М. Ковалишин, М. Чепаря і М. Оліва по 50 цнт., М. Багнюк, І. Демчик, Г. Багнюк, Г. Третяк, В. Стриковський, В. Боднарчук, Н. Синдовий, Євка Яремчук, Марія Бердеховська, Цецилія Янік, Ганька Лехів і Олена Радів по 25 цнт.; Марія Яремчук 15 цнт. — Разом $5.40.

Збіркою занялись Михайло Ковалишин і Василь Стриковський.

Коляда на фонд „Рідної Школи" з Нортгемптон і з Сіґфрід, Па.

О. Ом. М. Баранський $3.00; П. Ґеренда, М. Вересюк, Н. Ленчук, С. Ковальчук, А. Термена, Н. Маґерка, В. Ґула, І. Свалов і Г. Михаліцький по $1.00; І. Марич, Д. Марич, І. Ґавловський, Д. Каторош, П. Чмир, В. Москалюк, С. Коцюборський, Я. Ватра, П. Загородний, С. Богач, Н. Казьмірик, Т. Бошко, І. Оґроднік, М. Голуб, Д. Демчик, Ф. Синякевич, Н. Яцила, Марія Косій, К. Бойко, І. Маґерка, Т. Заяцьківський, І. Бомба, І. Заґебайло, О. Палій, П Салацький, С. Ґищук, Ф. Перехайло, А. Кочан, Д. Зятик, Г. Кочан, Г. Антонюк, І. Сарабун, С. Назар, П. Покотило, С. Галущак, М. Оґроцький, П. Іванець, В. Заморський, Д. Демчик і С. Ковалишин по 50 цнт.; І. Осичка і П. Лінський по 75 цнт.; Н. Андрушків 35 цнт.; Н. Гарванко і Г. Яремко по 30 цнт.; П. Скипчук 35 цнт.; І. Павлеса, М. Чепеляк, С. Цан, В. Шобер, С. Ваврик, Г. Корніцький, Анна, Сливка, І. Придун, Г. Соловій, І. Силедиць, М. Андрушків, Анаст. Манастирська, С. Солтис; О. Вересюк, І. Шміґель, А. Локай, Танька Бурлак, І. Голуб, М. Худий, С. Сеник, І. Чорній, П. Ґонтар, Ксеня Деревляна, І. Кушнірик, І. Заґебера, Евфрозина Вітушинська, А. Мондляк, С. Ліщишин, Н. Яблонський, В. Шишка, Т. Демчишин, І. Вітушинський, Г. Іванів, В. Коваль, А. Гук, А. Галатин, І. Парубочин, А. Гошко, І. Сахар, Г. Чичота, Фотина Палєщук, П. Дравущак, Г. Дравущак, І. Сидор, І. Левіцький (старший), Анна Модна, С. Ружила, А. Дравущак, М. Предомірський, П. Білик, М. Шміґель, О. Лукашек, П. Ткач, Параня Чорній, Ф. Шкільняк, І. Нагірний, Ф. Маґерка І. Кирило, І. Стець, Ксеня Чорній, І. Домбровський, Н. Савка, М. Процан, В. Шіляр, С. Куцик, І. Мілінчук, П. Гевко, М. Вересюк, І. Мастіґлова, М. Теренюк, І. Мороз, А. Цикот, В. Химка, В. Бойко, Я. Коваль, Юстина Гудима, І. Савка, М. Сивенький, Варвара Притуляк, Я. Ратковський, Гафія Федько, С. Бручак, С. Малярчук, В. Гавришко, Ц. Вітушинський, Марія Бліхар, Анна Віцінська, М. Міляк, М. Петрик, Д. Шишка, І. Батюк, Ф. Яремчук, Г. Лехів, Марія Яремчук, Євка Яремчук, Тення Козак, В. Стриковський, А. Івахів, Марія Цигилик і Катерина Чірка по 25 цнт.; Марія Мельник, Ф. Боґуцький, Г. Мостовик, Анна Йовик, Марія Гошко, Анна Бузик, М. Журавель, С. Бриндзя, С. Щур, М. Щур, А. Предомірський і А. Сивенький по 20 цнт.; А. Турчин, В. Кметик, В. Бошко, М. Третяк, В. Бучинський і В. Казімир по 15 цнт.; М. Шутурма, М. Зембак, М. Чорний, Катерина Закемарок, А. Багрій, І. Крамар, В. Гевко, І. Трач, Ф. Рочняк, П. Матвейко, Юлія Кушнірик, К. Кривошия, Г. Кривошия, Г. Проць, І. Левіцький, Анна Гурман, Текля Возьна, З. Кадлубіцький, І. Замужний, П. Сондовий, Анна Шевчук, В. Завалій, Феська Одуляк, А. Завалій, Текля Цибровська і П. Шишка по 10 цнт.; І.Ништа 7 цнт.; М. Любянецький 20 цнт.; І. Маєрський 25 цнт. — Разом $66.22.

Не жалуючи труду і пожертвованя, принесли моторні молодці, котрих імена подаю низше, красний „крісмус презент" "Рідній Школі" і сиротам в Чесанік, за що їм щиро седечно дякую. Імена колядників: Никола Казімірик, Мих. Голуб, Василь Москалюк, Василь Шишка, Ілько Оґроднік, Мартин Придомірський, Павло Білик, Теодозій Хемій, Андрій Любянецький, Тимко Бошко і Стефан Ковалишин.

Всякі дальші жертви прошу складати лично на офісі або моней-ордером на адресу:

Rev. E. M. Baransky,
Box 2, Northampton, Pa.

ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКУ ҐІМНАЗІЮ В РОГАТИНІ.

На руки низше підписаних зложили слідуючі добродії і д-ки (всі з рогатинського повіту): Соколовський С. $3.00; Вульчин С., Шеремета І., Шеремета О. і Бандас Ксеня по $2.00; Яновська Настя, Паньків Агафія, Паньків М., Форемна Кат., Шеремета Настя (Онуф.), Шеремета Кат., Шеремета Агафія, Шеремета Настя (Федя) і Дідуник Н. по $1.00; Найда Евдокія, Шеремета М. і Трач Г. по 50 ц. — Разом $21.50.

Сі гроші (102.50 К) вислано на руки Дирекції укр.-ґімназії в Рогатині (число почтової посьвідки 111331). Всім жертводавцям складаємо щиру подяку. Нехай Всевишний нагородить Вам тисячами. Честь Вам за се!

А Ви, братя і сестри-сусіди, ідете з нами? Ану-но там по долярикови, по два, та заступимо хоть на якийсь час нашу найдорожшу сьвятиню перед упадком. В школі наша будучність, наша надія, наша слава! Чи має вона упасти? Не даймо її загинути. Най пропаде незгода проклята мара! Чи може таку важну справу будемо собі легковажити, як злегковажили наші щирі гадки, наш поклик що-до системи трійок нюйорські і скрентонські крикуни? Та хотяй то ділось єще „во дни они", то однак ми того не забули і не забудем, поки не дістанемо відповідної сатисфакції. В рідній школі наше житє, а загине наша школа, загинемо всі, загине наша надія і наша слава в ляцько-московськім ярмі!

Сиракюз, Н. Й., 8. лютого 1913.

О. Шеремета, **С. Вульчин.**

СПРАВОЗДАНЄ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ Ч. СЬВ. В. В. в ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Слава Ісусу Христу!

Дорогі во Христі Братя і Сестри!

В статі ще з перед Різдвяних Сьвят обіцялисьмо повідомити Вас о дальшім результаті колекти наших Сестер, тож і сповняєм нашу обітницю. В Олифант, Па. зібрано $250.45; оплата колекторів $11.00, лишилась сума $239.45. В Скрентоні колекта між Русинами винесла $73.00. Звідтам Сестри поїхали до Вілксбері, Па., де в протягу одного тижня сколектували $367.63. По Вілксбері слідували еще дві парохії Вс. о. Ант. Лотовича в Алден Стейшен, де зібрали Сестри $427.30, як Своєрс, Па., де парохом Вс. о. Николай Дуда, зібрали Сестри $195.60. Подаємо тут спис жертводавців з кождої парохії, котрі більшою сумою причинили ся до сеї колекти:

ВІЛКЕСБЕРІ, ПА.:

Вс. О. Кузів $4.00, Т. Щурок $16.00, І. Корнова $6.00; по $4.00 зложили: І. Шпика, І. Іванів, М. Іванчик, С. Кмита, Т. Ґулька, М. Іванчик, В. Чупій. І. Кордес; по $2.00: С. Ковальський, М. Негребецький, А. Кузємка, Ф. Дзядик, С. Фещак, Т. Катулька, М. Ґайда, І. Карщин, С. Борис, П. Бочо, Е. Хорощак, І. Завойський, Н. Ярош, І. Малищак, П. Цюпа, Я. Цюпа, П. Хижий, А. Хренівський, Г. Зварич, В. Венс, Г. Яремчук, І. Яремчук, О. Гоманчук, П. Васько, О. Чичерський, М. Корнова, Д. Підкова, А. Музика, П. Залєцький, Й. Лукач, І. Чирман, В. Зомчак, І. Ґамлій, Н. Литвин, Анна Ґумовська, М. Винник, Г. Музичин, Варвара Попадюк, І. Василишин, Катерина Фецур, Катерина Дробич, Ю. Федали, М. Питях, Пазя Питях, Анна Питях, М. Капій, І. Возняк, С. Грицик, М. Стець, Г. Минько, М. Кухта, В. Дриґун, М. Єндик, Ф. Коваль, М. Іванчик, Г. Яцур, С. Линевич, А. Моравський, В. Федьо. А. Уніят, О. Лутич, О. Шпак, В. Хміль, І. Квасниця, С. Гойко, Л. Демко, С. Марквян, Т. Паталєк і К. Олійник.

АЛДЕН СТЕЙШЕН, ПА.

Т. Протиралик $3.00, Н. Галайда $3.00; по $2.00 зложили: В. Рудавський, О. Рудавський, М. Рудавський, Х. Шалайда, А. Степяк, М. Кульматицький, А. Рудавський, Марія Рудавська, І. Буґель, О. Палюх, Г. Юрчак, С. Русинко, П. Васенда, О. Костик, І. Красівський, П. Масляк, Ф. Макара, А. Зьвіринський, В. Даньчак, Г. Рудавський, Марія Рішко, Ю. Гавриляк, Н. Рудавський, Д. Палюх, І. Волосинович; Теодор Еляш $5.00, Семко Васнятий $4.00.

ҐЛЕН ЛАЙОН, ПА.:

Брацтво сьв. Івана Хрестителя $5.00, М. Приславський $5.00, Дубець $5.00, А. Фрецко $6.00. Н. Гриник $5.00; по $4.00: Ю. Капко. О. Куліковський, А. Живіцький; по $3.00: М. Мадяк і Матрона Гарбера; по $2.00: П. Вельґет, Г. Капець, І. Маркович, П. Кучанський, Т. Фучак. Ю. Кеба, І. Ткач, М. Рипік, М. Москва. А. Пелява, П. Андрейчак, Г. Андрейчак, А. Кец, Т. Кец, В. Хованиц, І. Крайняк. Маріянна Кебич, М. Худзяк. І. Гоцай, Й. Долінський, Анна Проць. Л. Вельґон, А. Гуфрович, Г. Яхвян, М. Лупиньо

ГАНОВЕР, ПА.

Всеч. О. Лотович $5.00, Н. Янущак $6.00, Т. Цирка $6.00; по $4.00: А. Юрчак, Н. Храмчак, І. Писяк, І. Інґлют, Т. Гулик, Т. Сторожка, Г. Хомяк; по $2.00: Н. Бат, П. Вархол, Т. Стемніцький, В. Барна, В. Барна II., Т. Швантко, А. Завіцький, П. Хомик, П. Адамчак, П. Михайлишин, Т. Закапич, Пазя Степницька, М. Челяк, П. Цирка, Т. Заканиць, В. Адамцяк, І. Фриць, І. Цирка, М. Будрик, А. Скородинський, І. Костишин, М. Батинчук, М. Кавич, П. Коць, Й. Тимчишин, С. Горловський, І. Бривняк, П. Яцила, Т. Долинський, С. Пакош, П. Пакош, М. Кухта, А. Михальчук, І. Липусь, І. Язьвінський, Г. Озаля, Анастазія Ґрузьо, П. Здирка, Т. Буковчиє, Л. Буфрий, П. Ґурецький, Н. Гринецько, Т. Садовський, А. Савка, І. Каплун, Т. Ратко, Ю. Марґуч, С. Ґрузьо, Анна Петрочко, І. Панькевич, І. Пуняк, П. Рудавський, А. Хромцяк, С. Деркач, Е. Яхвян, С. Репак, І. Пилинський, П. Сивулич, І. Кубеляк II., І. Лех, С. Мандзяк, В. Блисяк, В. Федак, І. Мушак, Г. Каплин, М. Судя.

Єлена Ч. сьв. В. В.

Філядельфія, Па., 852 Норт 7-ма ул.

(Конець буде).

Головний Уряд „Р. Н. Союза“.

Духовний Отець:
о. Дмитро Хомяк, Simpson, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Білик, Chicago, Ill.

Місто-предсідатель:
Василь Сувак, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Михайло Угорчак, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine and Franklin Sts., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Стефан Милянович, Jersey City, N. J.
Йосиф Ялечко, Ramey, Pa.

Радні:
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
Николай Ваверчак, Perth Amboy, N. J.
Володимир Каськів, Jersey City, N. J.
Петро Мотало, Chicago, Ill.
о. Мирон Данилович, Ansonia, Conn.
Андрій Гальчак, McKees Rocks, Pa.

Редактор „Свободи“:
Осип Стеткевич, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Завідатель „Свободи“:
Андрій Савка, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Н. Союза“ находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

Просьвітна Комісія.

Др. В. Сіменович, 1956 Armitage Ave., Chicago, Ill. — предсідатель.
А. Горбаль, 135 Main Str., Derby, Conn. — касієр.
Е. Струтинська, 714 Bickerdike Str., Chicago, Ill. — секр.
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Д. Андрейко, New Britain, Conn.
Др. І. Копистянський, Shamokin, Pa.
Ю. Павчак, Brooklyn, N. Y.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Симеон Ваврин, член від. 4. Вступив до Р. Н. Союза 1. марта 1896 р. Походив з села Ставища, пов. Грибів, Галичина. Помер на удар серця 29. січня 1913 р.

Іван Ячнаник, член від. 15. Вступив до Р. Н. Союза 1. цьвітня 1897 р. Походив з села Ореховець, пов. Сянок, Галичина. Помер на сухоти 3. січня 1913 р.

Максим Жилич, член від. 25. Вступив до Р. Н. Союза 18. серпня 1910 р. Походив з села Камяна, пов. Грибів, Галичина. Помер з перестуди (замерз) 8. січня 1913 р.

Іван Фуртак, член від. 90. Вступив до Р. Н. Союза 30. падолиста 1910 р. Походив з села Климець, пов. Стрий, Галичина. Помер на сухоти 29. грудня 1912 р.

Йосиф Павловський, член від. 162. Вступив до Р. Н. Союза 19. січня 1909 р. Походив з села Гута Дишинська, пов. Березів, Галичина. Зістав забитий в майнах 22. грудня 1912 р.

Петро Сисак, член від. 185. Вступив до Р. Н. Союза 13. падолиста 1909 р. Походив з села Агенка, стол. Шарош, Угорщина. Помер на сухоти 16. грудня 1912 р.

Марія Голей, членкиня від. 186. Вступила до Р. Н. Союза 17. серпня 1907 р. Походила з села Мата Фаньва, стол. Земплин, Угорщина. Померла на запалене 26. січня 1913 р.

Антін Симбик, член від. 201. Вступив до Р. Н. Союза 30. липня 1912 р. Походив з села Новосілки, пов. Лісько, Галичина. Помер на ниркову недугу 17. грудня 1912 р.

Йосиф Півонський, член від. 229. Вступив до Р. Н. Союза 30. вересня 1912 р. Походив з села Торонь, пов. Берапц, Пруси. Помер на запалене 24. січня 1913 р.

Іван Манда, член від. 265. Вступив до Р. Н. Союза 21. січня 1910 р. Походив з села Оловце мале, стол. Землин, Угорщина. Зістав убитий в майнах 10. грудня 1912 р.

В. Ї. П.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ГОЛДЕН, В. ВА. Бр. сьв. О. Николая, від. 298, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 9. марта с. р. в гали на Лоґан Аве. На тім мітінґу має явити ся кождий член, бо суть до полагодженя дуже важні справи. Ф. Канчуґа, предс.; І. Котелип, кас.; І. Кушнірук, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від. 53, вибрало ось такий новий уряд: А. Витяз, пред.; М. Ворґач, заст. предс.; Т. Дзябяк, секр.; А. Романчак, заст. секр.; Т. Сейка, кас.; Ф. Гуретяк, заст. кас.; І. Викрикач, Й. Годяк, Г. Сиванич, В. Саладяк, І. Медвідь, Ю. Візничак, Т. Кравчин і М. Смерецький, опікуни хорих; Н. Гончарик і П. Нейлко, дверники; І. Устіяновський, хорунжий; А. Дихтяр, І. Крокіс і Н. Михальський, контрольори. Мітінґи відбувають ся кождої другої неділі по першім.

БРІДЖТОН, Н. ДЖ. Бр. сьв. Володимира, від. 351, вибрало на мітінґу дня 9. лютого с. р. слідуючий уряд: П. Толопко, предс.; Марія Ковальчук, кас.; В. Колісник, секр.; Марія Юркевич, заст. предс.; В. Ковальчук, заст. кас.; Ф. Будник, заст. секр.; П. Ковальчук, дозорець хорих; І. Мусял і Г. Дзьоба, контр. комісія. Місячні мітінґи відбувають ся кождої першої неділі по першім. — П. Толопко, предс.; М. Ковальчук, кас.; В. Колісник, секр.

АКРОН, О. Бр. Сошествія сьв. Духа, від. 295, подає до відома, що дня 9. марта с. р. відбуде ся річний мітінґ, на котрім буде вибирати ся новий уряд і буде принимати ся нових членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. Приходьте, дорогі Братя, і дайте ся вписати в члени Братства і Р. Н. Союза, бо то єсть єдина найбільша орґанізація для руського народу в Америці! Котрий член місцевий не явить ся на річний мітінґ, підпаде карі $1.00; а урядник $2.00. — О. Перицький, предс.; А. Перуцький, кас.; Р. Гайовий, секр.

ФУЛТОН, Н. Й. Тов. „Зап. Січ“ від. 263, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітінґу, відбувшім ся дня 9. лютого с. р., вибрано слідуючий новий уряд: В. Зарічний, предс.; Д. Коваль, заст. предс.; І. Чайчук, секр.; П. Кожух, заст. секр.; І. Каменюк, кас.; Я. Миськів і Г. Поповняк, контрольори; М. Бунда, надзир. хорих. Мітінґи відбувають ся кождого місяця в трету неділю по першім, в гали Павла Ковальського. Дорогі Братя Русини з Фултон, Н. Й.! Спішіть чим скорше і приступайте до нашого Товариства і до Р. Н. Союза. Не чекайте аж прийдуть старші літа, бо смерть часом і молодого забирає. Приходіть єще нині а ми Вас приймемо радо і щиро до нашого Товариства і до Р. Н. Союза. — І. Чайчук, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. сьв. Володимира, від. 162, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітінґу вибрано слідуючий новий уряд: Ф. Демкович, предс.; С. Чолій, секр.; Й. Демкович, кас.; А. Чомко, заст. пр.; П. Дзік, заст. секр.; І. Демкович, заст. кас.; контрольна комісія: М. Демкович, Й. Ковальчик і І. Демкович (молод.); опікун хорих Ф. Писар; хорунжий І. Томан; капітан І. Білас; дверник В. Проґорович; мировий суд: Ф. Демкович і С. Чолій. Мітінґи відбувають ся в кожду четверту неділю по першім. Слідуючий мітінґ відбуде ся в неділю дня 23. лютого с. р. о годині 3-тій пополудни в галї церковній. Просить ся тих всіх Русинів, що єще не стоять в жаднім братстві, нехай прийдуть на наш мітінґ і впишуть ся до нашого Братства і до Р. Н. Союза. Взиває ся всіх членів нашого Братства, аби прийшли на той мітінґ, бо суть дуже важні справи до полаґодженя. Неявивший ся член заплатить 50 ц., а урядник $1.00 кари. — Ф. Демкович, предс.; С. Чолій, секр.; Й. Демкович, кас.

Н. С. ПІТСБУРҐ, ПА. Бр. сьв. Георгія, від. 250, вибрало на рік 1913-тий слідуючий уряд: Д. Маційовський, предс.; С. Маційовський, місто-предс.; І. Роздай, секр.; В. Станко, місто-секр.; В. Стадник, кас.; І. Колодій, Н. Набережний і Гриць Ваціо, контр. комісія; М. Соляк, Т. Сенко і М. Тимочко, опікуни хорих; А. Жук, капітан; М. Боднар, хорунжий; В. Москаль, дверник. В справах братських треба удавати ся на адресу секретаря: Ілько Роздай, 692 Preble Ave., N. S. Pittsburgh, Pa. Мітінґи відбувають ся в гали церковній кождої другої неділі по першім о год. 2-ій пополудни.

ТОНАВАНДА, Н. Й. Бр. сьв. Петра і Павла від. 88, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 10. марта на гали М. Парата 700 Олівер стр. Буде приймати ся нових членів до Братства без вступного а до Р. Н. Союза після статута. Котрий член не явить ся на той мітінґ, заплатить 50 ц. кари, а урядник $1.00. — Т. Ворко, секр.

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНА ШКОЛА“ В ГАЛИЧИНІ.

Заколядували колядники в Дербі, Конн., а то: Вас. Іванович, Онуф. Мотиль, Вас. Кархут, Ів. Колодка, Ів. Шеґда і Ів. Мокрицький 10.50. На хрестинах у п. Волод. Каськова зібрали М. Сидоряк і Алек. Горбаль 5.00. — Разом $15.50

На хрестинах у п. Андрія Олексяка в Ойл Сіти, Па. зібрав п. Йосиф Романчак: А. Олексяк і М. Тидрик по 50 ц.; А. Вуйцік 35 ц.; Й. Романчак, І. Фрис, М. Бурка, Л. Вархоляк, Г. Костевич, Евфрозина Фрис, Теодозія Бурка і Марія Бурик по 25 ц. — Разом $[illegible].35

Павло Ґульґун і Іван Каровець зібрали на хрестинах у п. Висньовського в Бруклин, Н. Й., дня 16. лютого с. р. від отсих присутних гостий: В. Когут, Гаська Герман і Анна Вихрацька по $1.00; А. Макоринський 50 ц.; П. Ґульґун, І. Каровець, В. Тижник, С. Козакевич, Д. Тижник і Л. Сорока по 25 ц.; Олена Сидор і М. Ілевич по 20 ц.; Ф. Фіґура і І. Гриньчук по 10 ц. — разом $5.65

Оголошено в ч. 7. „Свободи“ $48.91

Загальна квота $73.41

ЖЕРТВИ НА ПРИВАТНУ УКРАЇНСЬКУ ҐІМНАЗІЮ В РОГАТИНІ.

На руки п. Теодора Іванишина з Колрідж, Огайо, зложили отсі добродії: Т. Іванишин, І. Крупка, Й. Крупка, Г. Кривіцький, Н. Гевко, Г. Когут і Й. Поливка по 50 ц.; Марія Іванишин, М. Капітула, Петро Телеп, Н. Когут і П. Когут по 25 ц.; М. Поливка 20 ц.; Трат (Анґлік) 5 ц. — разом $5.00

КВАДРАТОВІ МЕТРИ НА УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

Матвій Гарматюк з Ню Йорку	$1.00
Олекса Боднарчук з Ню Йорку	1.00
Оголошено в ч. 3. „Свободи“	$53.90
Загальна квота	$55.90

ЖЕРТВИ НА ПРИВАТНУ УКРАЇНСЬКУ ҐІМНАЗІЮ В ЗБАРАЖИ.

Агафія Пастушенко з Ню Йорку	$1.00
Оголошено в ч. 2. „Свободи“	$1.00
Разом	$2.00

ЖЕРТВИ ДЛЯ ІВАНА ДЯКУНА.

о. М. Данилович з Ансонія, Конн. 1.00

На весілю у п. Ґавриїла Біль в Донора, Па., зложили на руки п. Івана Ценка слідуючі добродії: А. Ценко $1.00; І. Ценко, М. Вархоляк, М. Беднарчик і Г. Біль по 50 ц.; М. Вархолик, М. Біль, Т. Біль і В. Сенко по 25 ц. — Разом $4.00

На мітінґу Братства сьв. Стефана, від. 246 Р. Н. С. в Комптон, Р. Ай. члени зложили на руки п. Івана Кравчука $2.50

Оголошено в ч. 7. „Свободи“ $2.00

Загальна квота $9.50

ПРЕДСТАВЛЕНЯ, КОНЦЕРТИ, БАЛЇ І Т. П. ЗАБАВИ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Товариство запомогове для Австро-Угорських Іміґрантів устроює дня 21-го лютого 1913 р. в гали „Вінер Гемітліхкайт“, 525-535 Норт 11-та ул., Філядельфія, Па. (поміж Спрінґґарден і Ґрін ул.) **БАЛЬ ДОБРОЧИННИЙ.** Дохід призначений на будову іміґраційного дому в Філядельфії, Па. Просить ся отже всіх чесних Русинів та Русинок, щоби взяли участь в тім балю і тим способом причинили ся до сего так нам потрібного діла. Вступ вільний. Гардероба 25 цнт. так для мущин як і для женщин. Початок о год. 8. вечером. — За Комітет: Юлій І. Андерсон, предс.; Емануїл Ф. Сіратс, секр.; Теодор Грицей, кас.; Стефан Мусяла, виділовий; Юрій Ріттер вон Ґрівіціс, ціс. і кор. Австро-Угорськой консуль і гоноровий член виділу.

АВБУРН, Н. Й. Товариство сьпівацке Боян устроює **перший великий баль** в суботу дня 1. марця 1913, на котрий то баль всіх Родимців з Авбурн, Н. Й. і окрестности запрашає щиро — Боян.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Братство сьв. Василія Вел., від. 339 Р. Н. С. устроює дня 22-го лютого 1913, в гали „Ню Академи“ 525 Савт 4-та улиця (поміж Ломбард і Савт ул.) **ВЕЛИКИЙ БАЛЬ**, на котрий сею дорогою має честь запросити всіх Братів і Сестер так з Філядельфії як і з околиці. Баль сей буде в американське сьвято, тож кождий місто між чужими може забавитись лучше на своїй забаві і між своїми. Початок о год. 5. вечером. Вступ з ґардеробою 25 цнт. так для мущин як і для женщин. — Т. Грицей, предс.; І. Жмутин, секр.; І. Сорока, кас.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. сьв. Анд. Пр. від. 66, устроює **БАЛЬ** в суботу, 1-го марця в Чеській Соколовни під ч. 525 Іст 72 ул. (гора міста). Початок точно о 7-ій год. вечером. Запрошує ся всіх чесних Русинів і Русинок з Ню Йорку і околиці до як найчисленнійшої участи. Вступ на баль 25 цнт. — За комітет: Павло Зятик, пред.; Григ. Пиртко, кас.; Дм. Курник, секр.

КОНКУРС.

ПАРОХІЯ сьв. Ап. Петра і Павла в Клівленд, О. оголошує сим конкурс на посаду дякоучителя. Платня $40,00 місячно і бічні доходи. Вільне мешканє, опал і сьвітло. Від кандидата вимагаєсь сильного голосу, знаня провадженя хору і руської школи (2 години денно). Голоситись і сьвідоцтва переслати на адресу:

Rev. D. Dobrotwor,
2280 W. 7th Str., Cleveland, O.

ПОШУКУВАНЯ.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ і управитель хору з сьвідоцтвами про вишколенє і управу доброго хору, веденя школи дітий і т. д. глядає посади. Ласкаві зголошеня просить слати на адресу:

B. Shklaryk,
P. O. Box 197, Castleton, N. Y.

Текля Сидор, пошукує свого мужа **ЯКОВА СИДОР**, родом з Гавилова малого, повіт Гусятин, Галичина, замешкалий в Новосельцях, повіт Скалат. Виїхав до Бразилії 17 літ тому. До мене писав лиш один раз з Бразилії і більше не було від него відомостий. Літ має 65, високий ростом, чорнявий. Кажуть, що він тепер перебуває в Канаді. Хтоби о нім знав або він сам нехай зголосить ся на адресу: Mrs. Tekla Sydor, Box 295, Manville, R. I.

Василь Андруник пошукує свою сестру **КАТЕРИНУ АНДРУНИК.** Перед кількома роками перебувала в Філядельфії, Па. Хтоби о ній знав, або вона сама, нехай зголосить ся на адресу:

Wasyl Andrunyk,
64 Broome Str., Newark, N. J.

Глядаю свого шваґра, **САФАТА СВЕРДАНА.** Має перебувати в Ліквин, Лузерн Кавнти. Хтоби о нім знав, а пришле його адресу, дістане $5.00 нагороди, або він сам нехай зголосить ся на адресу: **Лазар Череп, Box 278, Ambridge, Pa.**

ДЯКОУЧИТЕЛЬ пошукує місця. Може провадити хор мішаний. Адреса:

Kondrat Bashko,
83 Reilly St., Bridgeport, Conn.